УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ

СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ
МАСТЕР АКАДЕМСКИХ СТУДИЈА
MASTER IN EUROPEAN INTEGRATION
(60 ЕСПБ И 120 ЕСПБ)

КЊИГА ПРЕДМЕТА

Београд
2019

Увод у правни систем Европске уније

Наставници: проф. др Бранко Ракић, проф. др Танасије Маринковић

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Стицање продубљеног знања о уставној архитектури ЕУ, као и основа институционалног, правног и судског система ЕУ.

Исход предмета:
Студент је по завршетку овог предмета упознат са изворима права, институцијама и судским системом, као и основним проблемима развоја Европске уније. Такође, спреман је да се самостално бави практичним, истраживачким и теоријским радом у области права ЕУ.

Садржај предмета:
Теоријска настава

1. Историја европске идеје и интегративни процеси у Европи после Другог светског рата – прва недеља – 3 часа
2. Развој заједница/Уније – друга недеља - 3 часа
3. Принципи и идентитет Уније – трећа недеља - 3 часа
4. Европски парламент – четврта недеља – 3 часа
5. Савет – пета недеља – 3 часа
6. Комисија – шеста недеља – 3 часа
7. Судови и омбудсман – седма недеља – 3 часа
8. Извори права Уније – осма недеља – 3 часа
9. Поступци усвајања аката Уније - девета недеља – 3 часа
10. Дејство права Уније – десета недеља – 3 часа
11. Примена права Уније у државама чланицама – једанаеста недеља – 2 часа
12. Функције и надлежности судова Уније - дванаеста недеља – 2 часа
13. Судска контрола аката институција Уније - тринаеста недеља - 2 часа
14. Судска контрола аката држава чланица и прелиминарно одлучивање судова Уније - четрнаеста недеља - 2 часа
15. Перспективе даљег развоја ЕУ - петнаеста недеља - 2 часа

Практична настава
Анализа релевантних извора и актуелних питања.

Литература:

1. Damian Chalmers, Gareth Davies, Giorgio Monti, *European Union Law*, Cambridge University Press, 2010
2. Paul Craig, Grainne de Burca, *The Evolution of EU Law*, second edition, Oxford University Press 2011.
3. Trevor C. Hartley, *The Foundations of European Union Law*, seventh edition, Oxford University Press 2010.
4. Tanasije Marinković, *The EU Constitutional Law* (у припреми)

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе
Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; поједини студенти могу да спреме усмена излагања од по 15 минута на задату тему; колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	**Завршни испит**	Поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	30
Колоквијуми	30	.....	
Семинари	20		

Увод у политички систем Европске уније

Наставници: проф. др Драгица Вујадиновић, проф. др Миодраг Јовановић

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Испитивање структурних обележја политичког система ЕУ, карактера политичке заједнице ЕУ, оптужбе за демократски дефицит, преиспитивање политичког легитимитета ЕУ и улоге цивилног друштва за решавање легитимацијске кризе, преиспитивање европског јавног простора и европских политика родне равноправности и борбе против дискриминације, анализа кризе Евро зоне, као и мигрантске кризе и мултикултуралних изазова, осврт на различите перспективе могућег развитка ЕУ.

Исход предмета:
Продубљено знање о политичком систему ЕУ, о различитим погледима на питање демократског устројства ЕУ, легитимацијског основа институција, о улози политичких партија и медија у стварању европског јавног простора, о настанку европског цивилног друштва, о мултикултурном карактеру ЕУ политичке заједнице и о потенцијалним алтернативима развитка ЕУ, као и о вредносном и *policy making* оквиру борбе за родну равноправност и против свих облика дискриминације.

Садржај предмета:
Теоријска настава

1. Основе политичког система ЕУ – 3 часа
2. ЕУ као политичка заједница – између супранационалног и међудржавног – 3 часа
3. Федерални процес и принцип супсидијарности – 3 часа
4. Да ли ЕУ пати од „демократског дефицита“? Историјат тврдње – 3 часа
5. Да ли ЕУ пати од „демократског дефицита“? Институционалне промене – 3 часа
6. Идентитетско питање – ЕУ *demos* или ЕУ *demoi*? – 3 часа
7. Европско грађанство као основа политичке заједнице – 3 часа
8. Политика родне равноправности ЕУ
9. Настанак европског цивилног друштва – Историјат и политичко-нституционални аспекти - 3 часа
10. Европски јавни простор – 3 часа
11. Политичке партије у ЕУ – 2 часа
12. Легитимацијске дилеме у ЕУ – Технократски аргумент – 2 часа
13. Легитимацијске дилеме у ЕУ – Либерално-демократски аргумент – 2 часа
14. ЕУ као мултикултурална политичка заједница– 2 часа
15. Будућност ЕУ – Сједињене Државе Европе или ЕУ „више брзина“? – 2 часа

Практична настава
Анализа актуелних политичких институција и процеса

Литература:

- M. Jovanović, D. Vujadinović, R. Etinski, *Democracy and Human Rights in the EU* (Maribor, Belgrade,

2009)
- L. Clements et. al., *European Human Rights: Taking a Case under the Convention*, London, 1999.
- L. Holmes and M. Philomena (eds.), *Citizenship and Identity in Europe*, Ashgate, Aldershot, 1999
- P. Mahoney et. al. (eds.), *Protecting Human Rights: The European Dimension* (Studies in memory of Rolv Ryssdal), Sec. Ed., Carl Heymanns Verlag KG, Köln, 2000.
- W. van Gerven, *The European Union – A Polity of States and Peoples*, Hart Publishing, Oxford and Portland, 2005.
- P. Wagner. ed, *Languages of Civil Society*, Berghahn Books, 2006, 264 p, Volume 1 - European Civil Society
- J. Keane ed, *Civil Society - Berlin Perespectives*, Berghahn Books, spring 2006. Volume 2 - European Civil Society
- R.Bellamy, D. Castiglione, J. Shaw. Ed. *Making European Citizens*, Palgrave McMillan 2006.
- J. Shaw, *The Transformation of Citizenship in the European Union*, Cambridhge University Press, 2007.
- S. Fredman Ed. *Discrimination and Human Rights*, Oxford University Press, 2001.
- M. Haller, *European Integration as an Elite Process? – The Failure of a Dream?*, Routledge 2008.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:
Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; поједини студенти могу да спреме усмена излагања; колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	**Завршни испит**	Поена
активност у току предавања	5	писмени испит	30
практична настава	15	усмени испит	
Колоквијуми	30	.....	
Семинари	20		

Увод у економски систем Европске уније

Наставници: проф. др Бранко Радуловић, проф. др Татјана Јованић, доц. др МиленаЂорђевић, асист. Никола Илић

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 5

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Курс се фокусира на економске аспекте интеграционих процеса, уз укључивање нужних историјских, правних и *policy making* аспеката. Курс ће презентовати суштинску позадину економских интеграција, везану за микроекономске аспекте ЕУ интеграција као и макроекономских политика ЕУ.

Исход предмета:
Након завршетка курса, студенти ће бити у стању да разумеју историјске, економске и институционалне димензије интеграцционих процеса. Биће у стању да схвате комплексне економске и институционалне аспекте процеса ЕУ интеграција; да разумеју економску теорију царинске уније и Еу унутрашњег тржишта, да критички дискутују економске проблеме укључене у главне области ЕУ политика, да разумеју проблеме економске и монетарне уније у ЕУ.

Садржај предмета:
Теоријска настава
1-2.Историја, факти и институције – прва и друга недеља – 6 часова

3-4-5. Микроекономија европске интеграције – трећа, четврта и пета недеља – 7 часова
6-7-8. ЕУ микро политике – шеста, седма и осма недеља – 7 часова
9-10. Макроекономија монетарне интеграције – девета, десета и а недеља – 6 часова
11-12. ЕУ монетарна и фискална политика – једанаеста и дванаеста недеља – 6 часова
13-14-15. Србија и проширење ЕУ - економски аспекти – тринаеста, четрнаеста и петнаеста недеља – 7 часова

Практична настава
Анализа примера из упоредног права.

Литература:

Основна:

1. R. E. Baldwin and C. Wyplosz, *The Economics of European Integration*, 4th Edition, McGraw-Hill (2012).

Додатна:

1. J. Pelkmans, *European Integration –Methods and Economic Analysis*, 3rd Edition, Prentice Hall (2006).
2. P. De Grauwe, *Economics of Monetary Union*, 9 th Edition, Oxford University Press (2012)
3. A.M. El-Agraa The European Union - Economics and Policies, 9 th Edition, Cambridge University Press (2012)
4. A. Panagariya, *EU Preferential Trade Policies and Developing Countries*, World Economy, November 2002, pp. 1415-32.
5. R. McKinnon, *Optimum Currency Areas*, American Economic Review, Vol. 53, 1962, pp. 717–25.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:
Интерактивна настава која обухвата уводно излагање предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; поједини студенти могу да спреме усмена излагања; колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	**Завршни испит**	Поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	30
Колоквијум	30		
семинарски рад	20		

Практичне вештине

Наставници: проф. др Миодраг Јовановић, доц. др Милена Ђорђевић

Статус предмета: обавезни

Број ЕСПБ: 3

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Стицање основних практичних знања о енглеској терминологији која се односи на европске интеграције и способности за њено коришћење; стицање основних практичних знања о правним изворима на Интернету и способности стручног и научног истраживања и саопштавања резултата.

Исход предмета:
Познавање енглеске терминологије које омогућава коришћење литературе на енглеском језику,

разумевање правних текстова и документата ЕУ, стручну комуникацију на енглеском језику и писање релевантних текстова. Познавање и способност коришћења и правних извора на интернету у вези европских интеграција.

Садржај предмета:

Теоријска настава

I Увод у правна истраживања, Истраживање правних извора, Вештина правног писања – 5 часова

II Увод у професионлани правни енглески језик

- Терминологија европских интеграција– 5 часова
- Терминологија пословног права ЕУ – 5 часова
- Терминологија политичких и социјалних права – 5 часова
- Терминологија међународне политике – 5 часова

III Правила о цитирању– 5 часова

Практична настава

Анализа докуменета

Литература:

1. *Practical skills reader* (including excerpts from International Legal English (Cambridge University Press) and Professional English in Use (Cambridge University Press),
2. A *Dictionary of Law*, Oxford University Press, 6th edition 2006.
3. *Black's Law Dictionary*, Thomson West, 2006
4. Kaplan, *Success with Legal Words The English Vocabulary Guide for International Students and Professionals*, 1998.
5. Carole Levitt, Mark E. Rosch, *The Lawyer's Guide to Fact Finding on the Internet*, ABA 2007.
6. M. Salter, J. Mason, *Researching and Writing Legal Dissertations,* Longman, 2007.
7. *The Bluebook - A Uniform System of Citation*, 18th edition, Harvard Law Review, 2005.
8. B. Luey (ed), *Revising your dissertation: advice from leading editors,* Berkeley, 2004.
9. K. Turabian, *A Manual for Writers, of Term Papers, Theses, and Dissertations*, Chicago, 1973.
10. M.J. Raisch, *European Union Law: An Integrated Guide to Electronic and Print Research*, http://www.llrx.com /features/eulaw2.htm.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 15	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:

Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији, колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	**Завршни испит**	Поена
активност у току предавања	5	писмени испит	30
практична настава (два истраживачка задатка)	30		
домаћи задаци	20		
семинари	15		

Судски систем Европске уније

Наставници: проф. др Бранко Ракић, проф. др Танасије Маринковић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8

Услов: није предвиђен

Циљ предмета: стицање продубљених знања у области судског система Европске уније.

Исход предмета:

По окончању овог курса студент ће бити упознат са правним изворима и поступцима за судску контролу аката институција ЕУ и држава чланица (у случајевима у којима оне примењују право ЕУ). Студенти ће бити оспособљени да се самостално баве практичним, истраживачким и теоријским питањима која се јављају у овој области права ЕУ. Знања и способности стечени у оквиру предмета Судски систем ЕУ припремају студенте за друге мастер и/или докторске студије, као и за рад у државним органима у вези са придруживањем ЕУ.

Садржај предмета:

Теоријска настава

1. Увод и упознавање са садржајем курса - прва недеља – 3 часа
2. Организација и састав судства Европске уније – друга недеља - 3 часа
3. Надлежност – општи поглед – трећа недеља - 3 часа
4. Поступак и пракса - четврта недеља – 3 часа
5. Контрола законитости аката Уније – директни и индиректни путеви - пета недеља – 3 часа
6. Тужбе за поништај – шеста недеља – 3 часа
7. Тужба због пропуштања – седма недеља – 3 часа
8. Приговор незаконитости – осма недеља – 3 часа
9. Одлучивање о законитости поводом претходног питања – девета недеља – 3 часа
10. Тужба за накнаду штете – десета недеља – 3 часа
11. Контрола законитости аката држава чланица- тужба због повреде - једанаеста недеља –32 часа
12. Претходно питање о тумачењу - дванаеста недеља – 3 часа
13. Улога судова држава чланица – тринаеста недеља – 3 часа
14. Европски суд правде као законодавац - четрнаеста недеља – 3 часа
15. Будућност судова Уније - петнаеста недеља – 3 часа

Практична настава

Анализа судских одлука, и решавање хипотетичких случајева.

Литература:

1. Anthony Arnull, *The European Court of Justice*, second edition, Oxford University Press, 2006.
2. K. Lenaerts, D. Arts, I. Maselis (ed. R. Bray), *Procedural Law of the European Union*, Sweet&Maxwell, London 2006.
3. Karen Alter, *The European Court's Political Power*, Oxford University Press, 2010.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:

Интерактивна настава која обухвата уводно излагање предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; поједини студенти могу да спреме усмена излагања од по 15 минута на задату тему; колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	30
колоквијуми	30	.....	
семинари	20		

Међународно приватно право Европске уније

Наставници: проф. др Владимир Павић, доц. др Марко Јовановић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:

Стицање специјалног знања у области међународног приватног права Европске уније у процесу хармонизације права Србије са комунитарним правом и оспособљавање студената за проналажење извора комунитарног права који имају значаја за правни положај појединаца-грађана ЕУ и грађана

трећих земаља.

Исход предмета:
Студент је по завршетку овог курса оспособљен да разуме и одреди место међународног приватног права ЕУ у систему комунитарног права, да одреди поље примене комунитарног права у погледу грађана ЕУ и држављана трећих земаља- нечланица ЕУ и да садржински определи она питања права Србије које је неопходно хармонизовати са комунитарним правом на путу ка пуноправном чланству у ЕУ.

Садржај предмета:
Теоријска настава

1/2. Настанак, развој и основни принципи међународног приватног права у ЕУ – прва и друга недеља – 6 часова
3/4. Правни основ и извори међународног приватног права у ЕУ – трећа и четврта недеља – 6 часова
5/6. Правне тековине у области МПП ЕУ – пета и шеста недеља – 6 часова
7/8. Одабрани извори МПП ЕУ – седма и осма недеља – 6 часова
9/10. Одабрани извори МПП ЕУ –девета и десета недеља – 6 часова
11/12. Одабрани извори МПП ЕУ –једанаеста и дванаеста недеља – 6 часова
13/14. Последице комунитаризације МПП на хармонизацију и унификацију правила међународног приватног права на међународном нивоу; Сарадња са државама-нечланицама. – тринаеста и четрнаеста недеља – 6 часова
15. Актуелна питања даљег развоја МПП ЕУ- петнаеста недеља – 3 часа

Практична настава
Анализа судске праксе Европског суда правде.

Литература:
- Bogdan, *Concise Introduction to EU Private International Law*, Groningen 2006
- Mankowski, Magnus (eds), *Brussels I Regulation*, Sellier 2007
- Ferrari, Leible (eds), *Rome I Regulation*, Sellier 2009
- Bariatti, *Cases and Materials on EU Private International Law*, Hart Publishing 2011
- Cadiet, Jeuland, Amrani-Mekki (eds), *Droit processuel civil de l'UE*, Paris 2011
- Kropholler, von Hein, *Europäisches Zivilprozessrecht*, Frankfurt am Main 2011
- Gaudemet-Tallon, *Compétence et exécution des jugements en Europe (Règlement 44/2001, Conventions de Bruxelles (1968) et de Lugano (1988 et 2007))*, 4e édition, Paris 2010
- Nuyts, Watte, *International Civil Litigation in Europe and Relations with Third States*, Brussels 2005

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:
Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; семинарски часови за мале групе ради продубљивања појединих тематских јединица и одбране семинарских радова; поједини студенти могу да спреме усмена излагања од по 15 минута на задату тему; колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	30
практична настава	15	усмени испит	
Колоквијуми	30	.....	
Семинар	20		

Компанијско право Европске уније

Наставници: проф. др Вук Радовић, проф. др Татјана Јевремовић Петровић, доц. др Јелена Лепетић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Стицање продубљеног теоријског знања о компанијском праву ЕУ о корпоративним структурама и регулативи као и стицање практичних способности у овој области.

Исход предмета:
Студент је по завршетку овог предмета упознат са правом и праксом ЕУ у вези привредних друштава и оспособљен је да пружа стручна мишљења о овим питањима као и да се бави даљим практичним и тероријским истраживањима.

Садржај предмета:
Теоријска настава
1.Увод у компанијско право и извори компанијског права – 3 часа
2.Поједностављење, модернизација и дигитализација европског компанијског права – 3 часа
3. Право настањивања – 3 часа
4. Покретљивост друштава у ЕУ– 3 часа
5. Европске форме друштава – 3 часа
6. Систем регистровања друштава и концепти објављивања, ништавост и ваљаност обавеза – 3 часа
7. Транспарентност: објављивање података о ограницима, дисквалификација – 3 часа
8. Капитал и финансирање друштава, формирање и одржање капитала, алтернативни системи заштите капитала – 3 часа
9. Права акционара, гласање и идентификација акционара – 3 часа
10. Независни директори, накнаде члановима управе – 3 часа
11. Групе привредних друштава – 3 часа
12/13. Припајања, поделе и прекограничне статусне промене – 6 часова
14/15. Преузимање привредних друштава – 6 часова

Практична настава
Анализа релевантних извора и праксе Суда ЕУ

Литература:
Обавезна литература:
- Stefan Grundmann, *European Company Law: Organization, Finance and Capital Markets*, Intersentia, Antwerpen – Oxford, 2012.
- Adriaan Dorresteijn, Tiago Monteiro, Christoph Teichmann, Erik Werlauff, *European Corporate Law*, second edition, Kluwer Law International, Alphen aan den Rijn, 2009.

Препоручена литература:
- Erik Werlauff, *EU-Company Law: Common business law of 28 states*, 2nd edition, DJØF Publishing, Copenhagen, 2003
- K. Hopt & E. Wymeersch, *European Company and Financial Law: European Community Law* – text collection Berlin; New York, Walter de Gruyter, 1994.
- V. Edvards, *EC Company Law*, Oxford:Oxford University Press, 1999.
- K. Hopt & E. Wymeersch, *Capital Markets and Company Law*, Oxford:Oxford University Press, 2003.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:
Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; поједини студенти могу да спреме усмена излагања од по 15 минута на задату тему; колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	Поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	30
Колоквијуми	30	.....	
Семинари	20		

Пореско право Европске уније

Наставници: доц. др Светислав Костић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Стицање продубљеног теоријског знања о пореском праву ЕУ и разумевање настојања ЕУ да смањи разлике у националним пореским политикама, као и да стане на пут избегавању пореза. Упознавање студената са праксом Европског суда правде у материји директног и индиректног опорезивања.

Исход предмета:
Студенти су по завршетку овог предмета упознати са основним принципима на којима почива пореско право ЕУ. Они су оспособљени за рад на хармонизацији српског права са пореским правом ЕУ, за праћење даљег развоја права ЕУ, те за практично и доктринарно истраживање овог права.

Садржај предмета:
Теоријска настава

1. Импликације Уговора о функционисању ЕУ (раније Уговора о ЕЗ) на пореско право ЕУ; Ефекти проширивања ЕУ на опорезивање – *прва* недеља – 1 час
2. Пореска хармонизација као процес; Негативна пореска интеграција, одн. улога Европског суда правде у области директног опорезивања – *прва* недеља – 1 час
3. Прописи о државној помоћи у материји опорезивања – *прва* недеља – 1 час
4. Директно опорезивање (I): Директива о пореском третману дивиденди које филијала исплаћује матичној компанији, Директива о пореском третману статусних промена, Директива о опорезивању камата и ауторских накнада исплаћених у односима између повезаних друштава, Директива о опорезивању прихода од штедње у облику камате – *прва* недеља – 4 часа
5. Директно опорезивање (II): Узајамна помоћ држава чланица у области директног опорезивања, Директива о решавању спорова у пореској материји, Арбитражна конвенција, Директива против избегавања пореза, Заједничка консолидована основица пореза на добит – *друга* недеља – 4 часа
6. Пракса Европског суда правде у области директног опорезивања – *друга* недеља – 3 часа
7. Порез на додату вредност – *трећа* недеља – 6 часова
8. Акцизе; Узајамна помоћ држава чланица у индиректном опорезивању – *четврта* недеља – 3 часа
9. Пракса Европског суда правде у области индиректног опорезивања – *четврта* недеља – 3 часа

Практична настава
Анализа релевантних извора и актуелних практичних питања;
Анализа основних механизама пореског планирања у праву ЕУ.

Обавезна литература:

1. Marjaana Helminen, *EU Tax Law – Direct Taxation*, IBFD 2018.
2. Ben Terra, Julie Kajus, *A Guide to the European VAT Directives*, IBFD 2018.

Допунска литература:

1. Ben Terra, Peter Wattel, *European Tax Law*, Kluwer Law International, Alphen aan den Rijn, 6th edition, 2012.
2. Lang et al, *Introduction to European Tax Law on Direct Taxation*, Linde, Vienna 2016.
3. Selected cases of the European Court of Justice
4. A. A. Knechtle, *Basic Problems in International Fiscal Law*, HFL Publishers Ltd., London 1979.
5. Company taxation in the internal market, European Commission, 2002.
6. Tax policy in the European Union, European Commission, 2000.
7. Fiscal effects of accession in the new Member States, European Commission, 2004.
8. Tax-based EU own resources, European Commission, 2004.
9. Fiscal policy in EMU: rules, discretion and political incentives, European Commission, 2004.
10. M. Gammie, The role of the European Court of Justice in the development of direct taxation in the European Union**,** Q.*C.*,Vol. 57, No. 3/2003.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:
Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; поједини студенти могу да спреме усмена излагања од по 15 минута на задату тему; колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	30
Колоквијуми	30		
Семинари	20		

Право и политика конкуренције Европске уније

Наставници: проф. др Владимир Павић, проф. др Душан Поповић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Стицање продубљеног теоријског знања о праву конкурениције у ЕУ и политике коју на том пољу води Комисија. Увођење студената у основне принципе и механизме политике ЕЗ у области конкуренције, њене практичне примене и узајамног дејства са националном политиком.

Исход предмета:
Студент је по завршетку овог предмета упознат са правом конкуренције у ЕУ и оспособљен за разумевање и примену овог права као и за даља`практична и доктринарна истраживања на овом пољу.

Садржај предмета:
Теоријска настава

1. Увод у политику конкуренције и право конкуренције– прва недеља – 3 часа
2. Право конкуренције ЕУ– друга недеља - 3 часа
3. Споразуми, одлуке и усаглашена пракса предузећа супротно чл. 101– трећа недеља - 3 часа
4. Поступање Комисије – Уредба 1/2003 – четврта недеља – 3 часа
5. Злоупотреба доминантног положаја – пета недеља – 3 часа
6. Поступак утврђивања злоупотребе доминантног положаја – шеста недеља – 3 часа
7. Контрола концентрација – седма недеља – 3 часа

8. Поступак контроле концентрација– осма недеља – 3 часа
9. Посебни случајеви – чл. 106 – девета недеља - 3 часа
10. Државна помоћ – десета недеља – 3 часа
11. Поступакконтроле државне помоћи– једанаеста недеља – 3 часа
12./13 Однос права конкуренције ЕУ и права конкуренције Србије -дванаеста и тринаеста недеља – 6 часова
14/15. Актуална питања даљег развоја права конкуренције у ЕУ и Србији –четрнаеста и петнаеста недеља - 6 часова

Практична настава
Анализа релевантних извора, праксе Комисије и комунитарних судова;

Литература:

1. Whish, *Competition Law*, Oxford University Press, England
2. Korah, *An Introductory Guide to EC Competition Law and Practice*, Hart Publishing, England.
3. Holmes and Davey, *A Practical Guide to National Competition Rules across Europe*, Kluwer.
4. B. Begović, B. Mijatović (ed.), *New Competition Policy*, 89 p. Belgrade, 2003 (available in English and Serbian)
5. Fox, Gerard, EU Competition Law: Cases, Texts and Context, Edward Elgar, 2017.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:
Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; поједини студенти могу да спреме усмена излагања од по 15 минута на задату тему; колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	**Завршни испит**	Поена
активност у току предавања	5	писмени испит	30
практична настава	15	усмени испит	
Колоквијуми	30	.....	
Семинари	20		

Европско право људских права

Наставници: проф. др Ивана Крстић, проф. др Танасије Маринковић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Стицање теоријских и практичних знања о европском праву људских права. Разумевање основних начела и механизама заштите људских права у ЕУ и у њеним државама чланицама, поготово у вези са праксом Европског суда за људска права у Стразбуру. Испитивање примене Европске конвенције за заштиту људских права у државама чланицама.

Исход предмета: Студент је по завршетку овог предмета упознат са европским правом људских права, оспособљен је да разуме његова основна начела и механизме, и да га примени у решавању судских спорова и у административној пракси. Такође, спреман је да се самостално бави истраживачким и теоријским радом у овој области права.

Садржај предмета:
Теоријска настава

1. Људска права у ЕУ– прва недеља – 3 часа
2. Европска конвенција за заштиту људских права – друга недеља - 3 часа
3. Примена Европске конвенције за заштиту људских права – трећа недеља - 3 часа
4. Право на живот – четврта недеља – 3 часа
5. Забрана мучења – пета недеља – 3 часа
6. Лична слобода и безбедност – шеста недеља – 3 часа
7. Право на правично суђење и на делотворно правно средство – седма недеља – 3 часа
8. Заштита приватног и породичног живота – осма недеља – 3 часа
9. Политичка права (први део) - девета недеља – 3 часа
10. Политичка права (други део) – десета недеља – 3 часа
11. Забрана дискриминације (први део) – једанаеста недеља – 3 часа
12. Забрана дискриминације (други део) - дванаеста недеља –3 часа
13. Заштита својине - тринаеста недеља -3 часа
14. Слобода кретања - четрнаеста недеља - 3 часа
15. Примена Европске конвенције у државама чланицама -петнаеста недеља - 3 часа

Практична настава
Анализа релевантне судске праксе (пресуда Европског суда за људска права и Европског суда правде, као и одабраних пресуда највиш судова у одговарајућим националним државама)

Литература:

1. Karen Reid, A Practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights, 4th edition, Sweet & Maxwell, 2012.
2. Jacobs, White and Ovey, The European Convention on Human Rights, Oxford University Press, 2010.
3. Harris, O'Boyle and Warbrick, The Law of the European Convention on Human Rights, Oxford University Press 2009.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:
Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; поједини студенти могу да спреме усмена излагања; колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	**Завршни испит**	Поена
активност у току предавања	5	писмени испит	30
практична настава	15	усмени испит	
Колоквијуми	30	.....	
Семинари	20		

Радно и социјално право у Европској унији – аспект људских права

Наставници: проф. др Бранко Лубарда, проф. др Љубинка Ковачевић, доц. др Филип Бојић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Курсом је "покривен" широк спектар тема у области радног и социјалног права Европске уније, као и одговарајући стандарди Европске уније, при чему се људска права и слободе користе као основа за

преиспитивање меродавних извора права. Кључни циљ курса је стицање продубљеног теоријског знања о социјалним компонентама европских интеграција, као и о заштићеним економским и социјалним правима. Такође, један од централних циљева курса јесте разумевање услова за делотворно уживање људских права и слобода "прве генерације" на радном месту.

Исход предмета:
Курс је осмишљен како би студентима пружио увид у концепцију, начела и циљеве Европског радног прав, као и правилно и потпуно разумевање одабраних регионалних радних стандарда. У оквиру курса, разматрају се меродавни извори права и одогварајућа пракса европских судова, док је посебна пажња посвећена радном праву Европске уније и његовом утицају на националне индустријске односе и системе (индивидуалног и колективног) радног права. Наставни метод укључује и анализу релевантне јуриспруденције Европског суда за људска права и Суда правде Европске уније, као и студије случаја који студентима омогућавају примену одговарајућих стандарда на хипотетичке случајеве. Студент је по завршетку овог предмета упознат са политиком заштите социјалних права у ЕУ, одговарајућом судском праксом и оспособљен је за рад на пословима везаним за социјално законодавство, социјални дијалог, као и хармонизацију српског права са комунитарним правом.

Садржај предмета:
Теоријска настава

1. Важност Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода и Европског суда за људска права – прва недеља – 3 часа
2. Ревидирана европска социјална повеља – друга недеља - 3 часа
3. Место социјалних права у корпусу права ЕУ– трећа недеља - 3 часа
4. Пракса европских судова о социјалним правима– четврта недеља – 3 часа
5./6 Европски колективни уговори и социјална права– пета и шеста недеља – 3 часа
7. Начело једнакости и забране дискриминације – седма недеља – 3 часа
8. Слобода кретања радника – осма недеља – 3 часа
9./10 Запошљавање и флексибилни облици запошљавања – девета и десета недеља – 3 часа
11. Социјална права и реорганизација предузећа – једанаеста недеља – 3 часа
12. Колективна радна права и индустријска демократија– дванаеста недеља – 3 часа
13. Право на социјалну сигурност као основно социјално право– тринаеста недеља – 3 часа
14./15 Хармонизација српског права са радним и социјалним правом ЕУ- четрнаеста и петнаеста недеља – 6 часова

Практична настава
Анализа релевантних извора и праксе.

Литература:

- R. Blanpain, *European Labour Law*, Wolters Kluwer, 2012.
- B. Bercusson, *European Labour Law*, Cambridge University Press, 2009.
- Christina Hieβl, *Basics on European Social Law*, Linde, 2012.
- R. Blanpain, F. Hendrickx (eds.), *European Labour Law and Social Security Law*, Codex, Kluwer, 2002.
- Charter of Fundamental Rights of the European Union, OJEC, 2000/C 364/01
- M. Rigaux and J. Rombouts (eds.), *The Essence of Social Dialogue in /South East/ Europe*, Intersentia, Antwerpen - Oxford, 2006.
- *Towards a Modernization of the European Social Model*, N.33/2005, College of Europe.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:
Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; поједини студенти могу да спреме усмена излагања од по 15 минута на задату тему; колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	**Завршни испит**	Поена

активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	30
колоквијуми	30	.....	
семинари	20		

Еколошко право и политика Европске уније

Наставници: проф. др Мирјана Дреновак Ивановић, проф. др Бојана Чучковић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Курс има за циљ стицање продубљеног знања из области еколошког права и политике Европске уније.

Резултат курса:
По завршеном курсу, студенти су упознати са материјом еколошког права и еколошке политике Европске уније. Студенти су оспособљени за примену правних правила ЕУ у области заштите животне средине и рад у државној управи, невладином сектору и адвокатским канцеларијама, као и да наставе академско усавршавање у овој области.

Садржај курса:

1. Развој еколошког права и политике Европске уније – прва недеља – 3 часа
2. Примарни извори права и политике Европске уније у области заштите животне средине – друга недеља – 3 часа
3. Секундарни извори права и политике Европске уније у области заштите животне средине – трећа недеља – 3 часа
4. Упоредни приступ анализе еколошког права и политике Европске уније– четврта недеља – 3 часа
5. Еколошка управа и приступ еколошким информацијама– пета недеља – 3 часа
6. Учешће јавности и улога НВО у доношењу еколошких одлука – шеста недеља - 3 часа
7. Правна заштита у еколошким стварима – седма недеља - 3 часа
8. Процена утицаја на животну средину– осма недеља - 3 часа
9. Правни оквир интегрисаног спречавања и контроле загађивања животне средине – девета недеља - 3 часа
10. Генетички модификовани организми – десета недеља – 3 часа
11. Управљање отпадом и чисте технологије – једанаеста недеља – 3 часа
12. Заштита природе и биодиверзитета – дванаеста недеља – 3 часа
13. Кјото протокол и Агенда 21– тринаеста недеља – 3 часа
14. Трговина емисијама са ефектом стаклене баште и Директива Европске уније – четрнаеста недеља – 3 часа
15. The Convention of Civil Liability caused by Hazardous Activity – петнаеста недеља – 3 часа

Практични рад:
Анализа релевантних извора и актуелних питања.

Литература:

- Course Reader: *EU Environmental Policy and Law* (eds. S. Lilić, M. Drenovak Ivanović), 2013.
- L. Krämer, *EU Environmental Law*, Sweet and Maxwell, 2012.
- J. H. Jans, H. H.B. Vedder, *European Environmental Law After Lisbon*, Europa Law Publishing, 2011.
- J. Holder, M. Lee, *Environmental Protection, Law and Policy*, Cambridge University Press, 2007.
- Postiglione, *Global Environmental Governance*, Bruylant, 2010.
- Baxter, *A Theory of Ecological Justice*, Routledge, London - New York, 2005.

- M. Lee, *EU Environmental Law*, Oxford and Portland, 2005.
- T. Hayward, *Constitutional Environmental Rights*, University Press, Oxford, 2005.
- R. Seerden, M. Heldeweg, K. Deketelaere (eds), *Public Environmental Law in the European Union and the United States*, Kluwer Law International, 2002.
- J. Ebbesson (ed), *Access to Justice in Environmental Matters in the EU*, Kluwer Law, Hague, 2002.

Број часова активне наставе:	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Метод извођења наставе:
Курс се састоји од интерактивне наставе која подразумева упознавање студената са основама тематске јединици, а затим укључивање студената у анализу задате теме. Студенти треба да буду припремљени за наставу како би имали прилику да се активно укључе у дискусију. Задату тему студенти могу усмено изложити у трајању од 15 минута. Студенти ће бити у прилици да са наставницима имају континуирану комуникацију и индивидуалне консултације.

Систем оцењивања (максималан број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поени	**Завршни испит**	Поени
Активност током наставе	5	Писмени испит	
Активност током вежби	15	Усмени испит	30
Тестови	30		
Семинарски радови	20		

Трговинско право и политика Европске уније

Наставници: проф. др Бранко Радуловић, доц. др Милена Ђорђевић, доц. др Марко Јовановић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Стицање продубљеног теоријског знања о трговинском праву и политици ЕУ.

Исход предмета:
Студент је по завршетку овог предмета упознат са циљевима и механизмима трговинског права и политике ЕУ, како унутрашње, тако и спољашње, процесима уобличавања ових правила, као и општим одликама трговинске политике ЕУ према трећим државама.

Садржај предмета:
Теоријска настава

1. УВОД У ТРГОВИНСКО ПРАВО И ПОЛИТИКУ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ – 3 часа
2. Настанак, развој и циљеви тровинске политике ЕУ– 3 часа
3. Економски аспекти трговинског права и политике ЕУ– 3 часа
4. Надлежности институција ЕУ области трговинског права и политике– 3 часа
5. УНУТРАШЊА ДИМЕНЗИЈА ТРГОВИНСКОГ ПРАВА И ПОЛИТИКЕ ЕУ– 3 часа
6. Настанак, развој и уређење унутрашњег тржишта ЕУ– 3 часа
7. Трговински аспекти четири слободе кретања у Европској унији– 3 часа
8. Значај заједничког царинског права ЕУ за унутрашњу димензију трговинског права и политике ЕУ– 3 часа
9. СПОЉНА ДИМЕНЗИЈА ТРГОВИНСКОГ ПРАВА И ПОЛИТИКЕ ЕУ– 3 часа
10. Однос трговинског права и политике Европске уније и правила Светске трговинске организације– 3 часа
11. Мере заштите унутрашњег тржишта ЕУ– 3 часа
12. Спољнотрговински значај царинског права ЕУ– 3 часа

13. Правни режим страних директних улагања у трговинском праву и политици ЕУ– 3 часа
14-15.Трговински односи ЕУ и трећих земаља– 6 часова

Практична настава

Анализа пркасе Суда правде ЕУ и Тела за решавање спорова СТО

Литература:

M. Artis, F. Nuxson, and N. Lee. (eds.), *The Economics of the European Union: Policy and Analyses*, Oxford: Oxford University Press, 2001; R. Baldwin. and Ch. Wyplosz, *The Economics of European Integration*, London: The McGraw-Hill Compnies, 2004; Barnard, C., *The Substantive Law of the EU. The Four Freedoms*, Oxford University Press, latest edition; Druesne, Gerard, *Droit de l'Union européenne et politiques communautaires*, PUF, Paris, 2002 ; Pelkmans Jacques, Hanf Dominik, Chang Michele, *The EU Internal Market in Comparative Perspective*, Peter Lang, Brugges, 2008 ; Davies Gareth, *European Union Internal Market*, Routledge-Cavendish, 2003; Shuibhne Niamh Nic, *Regulating the Internal Market*, Edward Elgar, 2006; Laurence W. Gormley, *EU Law of Free Movement of Goods and Customs Union*, Oxford University Press, 2009; Raj Bhala, *Modern GATT Law – A Treatise on General Agreement on Tarrifs and Trade*, London 2005; Massimo Fabio, *Customs Law of the European Union*, Kluwer 2010; Matshushita, Schoenbaum, Mavroids, *The World Trade Organization, Law, Practice and Policy*, Oxford University Press 2006; Muchlinski, Ortino, Schreuer, *The Oxford Handbook of International Investment Law*, Oxford University Press 2008; Folsom, Gordon, Spanogle, *International Trade and Investment*, West Group, 2000; Van den Bossche, *The Law and Policy of the World Trade Organization*, Cambridge University Press 2008; J. Jackson, *The World Trading System*, The MIT Press, Cambridge Massachusetts, 2002

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:

Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; поједини студенти могу да спреме усмена излагања од по 15 минута на задату тему; колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	Поена
Активност у току предавања	5	Испит	30
Активности током вежби	15		
Тестови	20		
Студентски радови и презентације	30		

Право финансијских инструмената Европске уније

Наставници: проф. др Вук Радовић, проф. др Татјана Јевремовић Петровић, проф. др Мирјана Радовић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:

Стицање продубљеног теоријског знања о праву ЕУ у материји финансијских инструмената и регулисаног тржишта и стицање практичних способности у овој области. Предмет проучава систем ЕУ у вези са тржиштем финансијских инструмената и инвестиционих услуга. Његов циљ је упознавање и критичко разматрање оних правила на нивоу ЕУ која се односе на тржиште финансијских инструмената и инвестиционих услуга, као и њихове учеснике, пре свега издаваоце, инвеститоре, инвестициона друштва, регулисана тржишта и инвестиционе фондове.

Исход предмета:

Студент је по завршетку овог курса упознат са правом и праксом ЕУ у вези са тржиштем финансијских инструмената и оспособљен је да пружа стручна мишљења о овим питањима као и да се бави даљим практичним и теоријским истраживањима у овој области. Студенти ће нарочито стећи увид у најзначајнију регулативу у области Права серијских хартија од вредности ЕУ, која, примера ради, обухвата: Директиву о проспекту, Директиву о тржишним злоупотребама, Директиву о транспарентности, Директиву о тржиштима финансијских инструмената, Директиву о систему обештећења инвеститора, Директиву о друштвима за колективно улагање у преносиве хартије од вредности. Поред тога, студенти ће имати прилике да се више упознају и са регулаторним процесом у овој области.

Садржај предмета:

Теоријска настава

1. Право финансијских инструмената ЕУ: уводна разматрања и терминологија – 3 часа
2. Стварање тржишта финансијских инструмената у ЕУ - 3 часа
3. Ламфалуси процес – 3 часа
4. Алтернативни предлози: пан-европска Агенција за регулисање (и надзор) тршишта финансијских инструмената – 3 часа
5. Инвестиционе услуге и регулисана тржишта – *MiFID* и имплементирајући прописи, Директива о систему обештећења инвеститора – 6 часова
6. Објављивање и заштита инвеститора у ЕУ – 6 часова
7. Проспект за јавну емисију хартија од вредности – 3 часа
8. Директива о транспарентности, периодично извештавање и објављивање стицања значајног учешћа – 3 часа
9. Институционални надзор над издаваоцима унутар ЕУ – 3 часа

10-11. Дирекитва о тржишним злоупотребама – 6 часова

12-13. Директива о друштвима за колективно улагање у преносиве хартије од вредности – 3 часа

14-15. Колективни учесници на финансијском тржишту (Одбор европских регулатора финансијских инструмената и Европско регулаторно тело за финансијске инструменте и регулисана тржишта) – 3 часа

Практична настава

Анализа релевантних извора и праксе

Литература:

Обавезна литература:

- Niamh Moloney, *EC Securities Regulation*, Oxford University Press, Oxford, 2008

Препоручена литература:

- Eilis Ferran, *Building an EU Securities Market,* Cambridge University Press, 2004.
- Pierre Schammo, *EU Prospectus Law*, Cambridge University Press, 2011.
- Niamh Moloney, *How to protect Investors*, Cambridge University Press, 2010.
- Dirk Van Gerven, *Prospectus for the Public Offering of Securities in Europe",* Volume I & II, Cambridge University Press, 2008, 2009.
- Alexandre Lamfalussy, *Reflections on the Regulation of European Securities Markets,* SUERF Study, Vienna, 2001.
- Stefan Grundmann, *European Company Law: Organization, Finance and Capital Markets*, Intersentia, Antwerpen – Oxford, 2007.
- K. Hopt & E. Wymeersch, *European Company and Financial Law: European Community Law* – text collection Berlin; New York, Walter de Gruyter, 1994.
- K. Hopt & E. Wymeersch, *Capital Markets and Company Law,* Oxford:Oxford University Press, 2003.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:

Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; поједини студенти могу да спреме усмена излагања од по 15 минута на задату тему; колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	Поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	30
Колоквијуми	30	.....	
Семинари	20		

Међународни односи Европске уније

Наставници: проф. др Бранко Ракић, проф. др Бојан Милисављевић, проф . др Александар Гајић, проф. др Бојана Чучковић, проф. др Маја Лукић Радовић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Стицање продубљеног теоријског знања о бившем другом стубу ЕУ, надлежностима ЕУ у области спољне и безбедносне политике, начину доношења одлука на нивоу ЕУ у овој области, као и о поступцима приликом закључивања међународних уговора.

Исход предмета:
Студент ће по завршетку овог предмета бити упознат са институцијама и надлежностима ЕУ у области заједничке спољне и безбедносне политике, имаће способност праћења развоја ове надлежности ЕУ, познаваће поступке који се примењују приликом закључивања међународних уговора, као и утицај заједничке спољне и безбедносне политике на државе које нису чланице ЕУ. Студент ће стећи способност за практично, тако и доктринарно истраживање права ЕУ.

Садржај предмета:

Теоријска настава

1. ЕУ у глобализованом свету - међународни чинилац са делегираним овлашћењима: обим надлежности, изричита и прећутна овлашћења – прва недеља – 3 часа.
2. Динамика европских интеграција: покушај стварања европске одбрамбене политике – друга недеља - 3 часа
3. Конституционалне основе права спољних односа ЕУ: институционални оквир за спољну политику – трећа недеља - 3 часа
4. ЕУ и међународно право I: аутономија правног поретка; хијерархија правних норми – четврта недеља – 3 часа
5. ЕУ и међународно право II: Циљане санкције и тероризам на европском нивоу; права појединаца – пета недеља – 3 часа
6. Мешовити уговори и нови начини поделе надлежности – шеста недеља – 3 часа
7. Креирање ЗСБП и ЕБОП – седма недеља - 3 часа
8. Безбедност и одбрана у ЕУ – осма недеља – 3 часа
9. Уговор из Лисабона и нови спољни односи ЕУ -девета недеља – 3 часа
10. Улога Суда ЕУ у спољној политици ЕУ – десета недеља – 3 часа
11. Однос ЕУ и НАТО – једанаеста недеља – 3 часа
12. Уговор из Лисабона и спољна политика ЕУ; Европска служба за спољне послове - дванаеста недеља – 3 часа.
13. Европска политика према суседима - тринаеста недеља - 3 часа
14./15. Анатомија спољне политике ЕУ и актуелна питања у праву спољних односа ЕУ - четрнаеста и петнаеста недеља - 6 часова

Практична настава
Анализа релевантних извора и актуелних практичних питања.

Литература:

1. P. Craig, G. de Búrca, *EU Law, Text, Cases, and Materials*, 5th edition, OUP, Oxford - New York 2011.
2. G. Majone, *Europe as the Would-Be World Power: the EU at Fifty*, CUP, Cambridge - New York 2009.
3. M. Cremona, "External Relations and External Competence of the European Union: The Emergence of an Integrated Policy", *The Evolution of EU Law* (eds. P. Craig, G. de Búrca), 2nd edition, OUP, Oxford - New York 2011.
4. M. Cremona, "EC Competence, 'Smart Sanctions' and the *Kadi* Case", *Yearbook of European Law* 28/2009, 559-592.
5. F. Cameron, *An introduction to European Foreign Policy*, Routledge, 2012.
6. R. Dannreuther and Roland, *EU Foreign and Security Policy: The Regional Context*, 2003.
7. M. E. Smith, *Europe's Foreign and Security Policy, The Institutionalization of Cooperation*, Series: Themes in European Governance, Cambridge University Press, 2003.
8. A. Rosas, "Mixed Union – Mixed Agreements", *International Law Aspects of the European Union*, (ed. M. Koskenniemi), Kluwer Law International 1998, 125-148.
9. Selected cases of the European Court of Justice.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:
Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; поједини студенти могу да спреме усмена излагања од по 15 минута на задату тему; колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	30
колоквијуми	30	.....	
семинари	20		

Геополитичке перспективе и последице проширења Европске уније

Наставници: проф. др Марко Давинић, доц. др Милош Јовановић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Стицање знања о правним и политичким аспектима проширења ЕУ.

Исход предмета:
Продубљено знање о условима и поступку проширења ЕУ, као и способност анализе геополитичких последица овог процеса.

Садржај предмета:
Теоријска настава

1. Услови и поступак проширења ЕУ- 3 часа
2. Последице проширења ЕУ на Западну Европу- 3 часа
3. Последице проширење ЕУ на Централну и Источну Европу- 3 часа

4. Русија и проширење ЕУ (са освртом на положај Украјине и Белорусије) - 3 часа
5. Интеграција Турске у ЕУ (Европа и ислам) - 3 часа
6. Интеграција Западног Балкана у ЕУ- 3 часа
7. Проширење ЕУ и транс-атлантски односи- 3 часа
8. Европска политика суседства и питања везана за енергетску безбедност- 3 часа
9. Етничке мањине и проширење ЕУ- 3 часа
10/11. Европски цивилизацијски процес – 6 часова
12/13. Изазови проширења ЕУ– 6 часова
14/15. ЕУ 2030. године– 6 часова

Практична настава

Анализа материјала

Литература:

- E. Brimmer, S. Frohlich (eds.), *Strategic Implications of European Union Enlargement, Center forTransatlantic Relations*, Johns Hopkins University, 2005.
- F. Bindi, I. Angelescu (eds.), *Frontiers of Europe: A Transatlantic Problem*?, Brookings Institution Press,2011.
- D. Benjamin (ed.), Europe 2030, Brookings Institution Press, 2010.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:
Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студената; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; студенти могу да спреме усмена излагања о одређеној теми; индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	**Завршни испит**	поена
Активност у току предавања	25	писмени испит	50
Активности током вежби	25		

Заједничка пољопривредна политика Европске уније

Наставници: проф. др Бранко Ракић, проф. др Бојан Милисављевић, проф. др. Бранко Радуловић, проф. др Маја Лукић Радовић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Стицање продубљеног теоријског знања о изворима права и предмету регулисања заједничке пољопривредне политике ЕУ, њеном појму и циљевима, организацији заједничког тржишта, регулисању тровине пољопривредним производима са трећим државама, реформама заједничке пољопривредне политике, пакету мера названом "Агенда 2000", односу СТО и пољопривреде ЕУ, начину финансирања ЗПП и руралног развоја у ЕУ, као и перспективама за политику будућности после "Реформе 2013".

Исход предмета:
Студент ће по завршетку овог предмета бити упознат са изворима права и предметом регулисања, као и појмом и циљевима заједничке пољопривредне политике у ЕУ, имаће способност праћења развоја и реформи ЗПП-а, познаваће циљеве ЗПП-а који су постављени још у Римском уговору и моћи ће да дискутује о томе у којој мери су они достигнути и да ли су релевантни у 21. веку. Имаће способност да анализира главне факторе који су примењују на међународном, европском и

националном нивоу држава чланица ЕУ у овој области, како пољопривредној, тако и непољопривредној, познаваће утицај Светске трговинске организације на ЗПП, као и интернационализацију ЗПП. Студент ће стећи способност за практично, тако и доктринарно истраживање права ЕУ.
Садржај предмета: *Теоријска настава* 1. Увод: Основе и историјски развој заједничке пољопривредне политике (ЗПП) – прва недеља – 3 часа. 2. ЗПП од 1960 до 1980.: политика са циљем интегрисања пољопривреде у модерну европску економију – друга недеља - 3 часа 3. Реформа Mac Sharry и уговори ГАТТ: ново издање заједничке пољопривредне политике – трећа недеља - 3 часа 4. Агенда 2000: реформа ЗПП и проширење ЕУ; Реформа из 2003. године – четврта недеља – 3 часа 5. Правни оквир и механизми ЗПП; институционална структура ЗПП – пета недеља – 3 часа 6. Заједничко пољопривредно тржиште; пољопривреда и пољопривредни производи – шеста недеља – 3 часа 7. Пољопривреда ЕУ са 27 држава чланица – седма недеља - 3 часа 8.Заједничка пољпоривредна политика и њено поједностављење– осма недеља – 3 часа 9. Заједничка организација тржишта у пољопривредном сектору -девета недеља – 3 часа 10. Финансирање заједничке пољопривредне политике – десета недеља – 3 часа 11. Заједничка организација тржишта у време реформи – једанаеста недеља – 3 часа 12. Будућност заједничке пољопривредне политике - дванаеста недеља – 3 часа. 13. ЕУ проширења и ЗПП - тринаеста недеља - 3 часа 14./15. Међународна пољопривредна трговина и СТО; баланс реформи ЗПП; ЗПП и њени недостаци - четрнаеста и петнаеста недеља - 6 часова *Практична настава* Анализа релевантних извора и актуелних практичних питања.
Литература: 1. C. Howarth, A. Kullmann, P. Swidlicki, "More for Less: Making the EU's farm policy work for growth and the environment", Open Europe 2012. 2. Garzon, *Reforming the Common Agricultural Policy*, Palgrave Macmillan, 2007. 3. R. Ackrill, *The Common Agricultural Policy*, Palgrave Macmillan, 1997. 4. Selected Internet Sites: European Union Agriculture Directorate General, EU Enlargement Directorate General, WTO, OECD. 5. Selected cases of the European Court of Justice.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:
Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; поједини студенти могу да спреме усмена излагања од по 15 минута на задату тему; колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	Поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	30
Колоквијуми	30	.....	
Семинари	20		

Имиграциона политика и политика азила у Европској унији

Наставници: проф. др Ивана Крстић, проф. др Марко Давинић, проф. др Бојана Чучковић, проф. др Маја Лукић Радовић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8 ЕСПБ

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
У оквиру курса студенти изучавају политике и право азила у ЕУ. Курс има неколико циљева: да пружи преглед кључних принципа и правног оквира у области азила у Европи, да пружи анализу релевантне међународне и домаће праксе, да нагласи значај злоупотребе појединих института, попут принципа „сигурне треће земље“, као и да охрабри критичко размишљање код студената да испитују различите миграторне политике.

Исход предмета:
Разумевање разлога за миграцију и његовог утицаја на проширење ЕУ. Студенти треба да стекну знање о релевантним изворима, судској пракси и примени права азила у ЕУ. Курс треба да развије критичко размишљање код студената, њихову способност да схвате значај злоупотребе појединих института, значај људских права у овој сензитивној обасти, као и њихову способност обављања послова у вези примене овог права и његовог критичког даљег истраживања.

Садржај предмета:

Теоријска настава

1. Одређење појма миграције и историјски преглед права на азил– прва недеља – 3 часа
2. Узроци миграција и њихов утицај на проширење ЕУ– друга недеља – 3 часа
3. Дефинисање избеглице и случајеви који остају изван дефиниције – трећа недеља - 3 часа
4. Екстратериторијални азил у праву ЕУ– четврта недеља – 3 часа
5. Миграције, људска права и заштита – пета недеља – 3 часа
6. Права миграната: европски нормативни оквир – шеста недеља – 3 часа
7. Процедура за добијање избегличког статуса у праву ЕУ– седма недеља – 3 часа
8. Примена концепта „сигурне треће земље“ – осма недеља – 3 часа
9. Притварање и депортација - девета недеља – 3 часа
10. Заштита избеглица и примена принципа забране протеривања (*non-refoulement*) – десета недеља – 3 часа
11. Политика у области миграција и спољни односи ЕУ– једанаеста недеља – 3 часа
12. Ирегуларни мигранти у Европи -дванаеста недеља – 3 часа
13. Интеграцаја трећих држављана у правном систему ЕУ – тринаеста недеља – 3 часа
14. Право азила у Републици Србији - 3 часа
15. Утицај Уговора из Лисабона и будућност права азила у ЕУ – петнаеста недеља – 3 часа

Практична настава
Анализа судске праксе и политике ЕУ у области миграција

Литература:

1. F. A.N.J. Goudappel, *The Future of Asylum in the European Union: Problems, proposals and human rights*,T.M.C. Asser Press, 2011;
2. S. Peers (ed.), *EU Immigration and Asylum Law: Text and Commentary (Immigration and Asylum Law and Policy in Europe*, Martinus Nijhoff, 2012;
3. T. Gammeltoft-Hansen, *Access to Asylum: International Refugee Law and the Globalisation of Migration Control*, Cambridge University Press, 2011;
4. G. Clayton, *Textbook on Immigration and Asylum Law*, Oxford University Press, 4th. ed., 2010;
5. M. den Heijer, *Europe and Extraterritorial Asylum*, Hart Publishing, March 2012.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе: Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; поједини студенти могу да спреме усмена излагања; колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	30
Колоквијуми	30	.....	
Семинари	20		

Придруживање Србије Европској унији

Наставници: проф. др Бојан Милисављевић, проф. др Александар Гајић, асист. Марија Влајковић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Стицање продубљених знања и могућности разумевања и критичке анализе процеса интеграције Републике Србије у Европску унију.

Исход предмета:
Студент по завршетку курса стиче способност разумевања и критичке анализе процеса приступања Републике Србије Европској унији.

Садржај предмета:
Теоријска настава

1. Политика проширења ЕУ. Критеријуми из Копенхагена. Поступак пријема у чланство ЕУ. (3 часа)
2. Односи Србије и ЕУ. (3 часа)
3. Политички услови чланства у ЕУ и Р. Србија (3 часа)
4. Владавина права као услов за чланство у ЕУ (3 часа)
5. Економски критеријуми чланства у ЕУ и Р. Србија(3 часа)
6. Капацитет Републике Србије да преузме обавезе из чланства (3 часа),
7. Мултилатерални економски дијалог са Комисијом и државама чланицама ЕУ (3 часа).
8. Инструменти предприступне помоћи (3 часа)
9. Визна либерализација и споразум о реадмисији (3 час)
10. Регионална сарадња и добросуседски односи (3 часа)

11-12. Сарадња Р. Србије са Међународним кривичним трибуналом за бившу Југославију (6 часова)

13. Питање статуса Косова и Метохије и приступање Р. Србије ЕУ. (3 часа)

14-15. Закључна разматрања: Проблеми и изазови Републике Србије у процесу приступња ЕУ (6 часова)

Практична настава
Анализа релевантних извора и актуелних практичних питања;

Литература:

1. Enlargement Strategy and main Challenges 2012-2013 –Communication from the Commission to the European Parliament and the Council, Brussels, 10. October 2012.

2. Stabilisation and Association Agreement between the European Communities and their Member States of the One Part, and the Republic of Serbia, of the Other Part.
3. Commission Opinion on Serbia's application form membership of the European Union (2011)
4. National Programe for the Integration of Serbia in the European Union for period 2008-2012
5. Serbia 2012 (actual) Progress Report, Communication from the Commission to the European Parliament and the Council, Brussels 2012.
6. Б. Кошутић, Б. Ракић, Б. Милисављевић, Увод у право Европске уније, Београд 2012 (стр.88-118, 166-178)

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:
Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; поједини студенти могу да спреме усмена излагања од по 15 минута на задату тему; колективне и индивидуалне консултације.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	
практична настава	15	усмени испит	30
колоквијуми	30	.....	
семинари	20		

Европско приватно право

Наставници: проф. др Марија Караникић Мирић, проф. др Татјана Јованић, доц. др Милена Ђорђевић, асис. Милош Вукотић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Овај предмет је посвећен изабраним питањима приватног права у контексту европског упоредног права. Циљ курса је остваривање увида у сложени однос између националних правних традиција и унификације и хармонизације европског приватног права. Курс ће такође стремити разумевању разлика и сличности између националних правних система у Европи.
Студенти ће расправљати о изабраним проблемима приватног права како би разумели различите приступе појединих националних правних система, али такође и заједничко језгро које се може наћи у основним начелима европског приватног права. Основна питања европског приватног права биће разматрана у свом ширем контексту, узимајући у обзир историјски развој европског права и националних правних традиција.
Студенти ће анализирати правила која су заснована на заједничкој европској традицији приватног права, као што су Начела европског уговорног права, Начела европског одштетног права и Нацрт заједничког референтног оквира. Студенти ће такође расправљати законодавне иницијативе Европске уније који су усмерене на унификацију европског приватног права.
Курс ће обухватити централне области европског приватног права, уговорно право и одштетно право. Курс ће такође обухватити европско потрошачко право, које је имало велики утицај на уговорно право у Европи, као и основна питања унификације европског права. Посебна пажња ће бити посвећена механизмима унификације и улози Европске уније у области приватног права. Правне, културне и политичке препреке на путу ка унификованом европском приватном праву такође ће бити разматране.

Исход предмета:
Студенти ће моћи да разумеју сложену структуру приватног права у Европи, која се развила под утицајем националних правних традиција с једне стране и хармонизације европског права с друге

стране. Студенти ће стећи основна знања о механизмима правне унификације и хармонизације. Студенти ће стећи основно разумевање најзначајнијих разлика и кључних сличности између европских правних традиција. Студенти ће моћи да критички анализирају будући развој структуре и садржаја различитих области приватног права у Европи. Знање стечено на овом курсу омогућиће студентима да предузму самостално истраживање у области европског приватног права. Оно ће пружити основу за подробно истраживање појединих питања или тема европског приватног права.
Садржај предмета: 1. Европска правна традиција 2. Хармонизација приватног права у Европи 1 3. Хармонизација приватног права у Европи 2 5. Закључење уговора 6. Повреда уговора и уговорна одговорност за штету 7. Циљеви одштетног права, Однос између одштетног права и других области приватног права 8. Штета и узрочна веза 9. Одговорност по основу кривице и без обзира на кривицу 10. Штета и накнада штете 11. Уговорно потрошачко право 12. Унификација европског приватног права
Обавезна литература за припремање испита: Хрестоматија заснована на: • Reinhard Zimmermann, *The Law of Obligations: Roman Foundations of the Civilian Tradition*, Oxford University Press 1996. • Basil Markesinis, Hannes Unberath, Angus Johnston, *The German Law of Contract*, Hart Publishing 2006. • Ruth Sefton-Green (ed.), *Mistake, Fraud and Duties to Inform in European Contract Law*, Cambridge University Press 2005. • Paolisa Nebbia, *Unfair Contract Terms in European Law: A Study in Comparative and EC Law*, Hart Publishing 2007. • Bénédicte Fauvarque-Cosson, Denis Mazeaud (eds.), *European Contract Law Materials for a Common Frame of Reference: Terminology, Guiding Principles, Model Rules*, Sellier 2008. • Christian Twigg-Flesner (ed.), *Research Handbook on EU Consumer and Contract Law*, Edward Elgar Publishing 2016. • Javier Plaza Penadés, Luz M. Martínez Velencoso (eds.), *European Perspectives on the Common European Sales Law*, Springer 2015. • Lucinda Miller, *The Emergence of EU Contract Law*, Oxford University Press 2011. • Stefan Vogenauer, Stephen Weatherill (eds.), *The Harmonisation of European Contract Law: Implications for European Private Laws, Business and Legal Practice*, Hart Publishing, 2006. • C. C. Van Dam, *European Tort Law*, Oxford University Press 2013. • Helmut Koziol (ed.), *Basic Questions of Tort Law from a Comparative Perspective*, Jan Sramek Verlag 2015. • European Group on Tort Law, *Principles of European Tort Law: Text and Commentary*, Springer 2005. • Geert van Calster, *European Private International Law*, Hart Publishing 2016. • Norbert Reich, Hans-Wolfgang Micklitz, Peter Rott, Klaus Tonner, *European Consumer Law*, Intersentia 2014.

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15
Методе извођења наставе: предавања и вежбе		

Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	**Завршни испит**	поена
настава-предавања	10	*Open book* испит	60
Вежбе	10		
колоквијуми	20		

Споразуми о слободној трговини и европске интеграције земаља Југоисточне Европе

Наставници: проф. др Душан Поповић; проф. др Татјана Јевремовић Петровић; проф. др Мирјана Радовић; доц. др Марко Јовановић

Статус предмета: изборни

Број ЕСПБ: 8

Услов: није предвиђен

Циљ предмета:
Анализа прописа Европске уније, одредаба Споразума о стабилизацији и придруживању и одредаба CEFTA споразума, из угла државе кандидата за прикључење ЕУ. Разумевање правних последица учешћа у Процесу стабилизације и придруживања, и закључивања CEFTA споразума. Стицање продубљених знања о важећим споразумима слободној трговини, којима је уређено одвијање трговине између држава југоисточне Европе и ЕУ и њених држава чланица.

Исход предмета:
Студент стиче неопходна знања о релевантним одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању и CEFTA споразума, као и способност разумевања поступка хармонизације домаћих прописа са прописима ЕУ, који наступа као последица закључивања ових споразума. Студент је по завршетку овог предмета стекао одговарајућа знања и способности за обављање послова у пракси, како у државној управи, тако и у привреди, као и за даљи истраживачки рад у овој области.

Садржај предмета:
Теоријска настава

1. Институционални оквир либерализације трговине у државама југоисточне Европе – 6 часова
2. Слободан промет робе на основу споразума о слободној трговини које су закључиле државе југоисточне Европе – 8 часова
3. Заштита конкуренције на основу Споразума о стабилизацији и придруживању и CEFTA споразума – 8 часова
4. Право настањивања и слободан промет услуга – 6 часова
5. Правноекономски поглед на индустријску политику – 6 часова
6. Слободан промет капитала и плаћања између ЕУ и држава југоисточне Европе – 6 часова

Практична настава
Анализа релевантне праксе и хипотетичких случајева.

Литература:
(1) R. Baldwin, Ch. Wyplosz, *The Economics of European Integration*, McGraw-Hill, 2009; (2) C. Barnard, *The Substantive Law of the EU – The Four Freedoms*, OUP, 2010; (3) N. Emiliou, D. O'Keeffe (eds.), *The European Union and World Trade Law*, 1996; (4) M. Fabio, *Customs Law of the EU*, Wolters Kluwer 2010; (5) L. Gormley, *EU Law of Free Movement of Goods and Customs Union*, OUP 2009; (6) D. Lynch, *Trade and Globalization: An Introduction to Regional Trade Agreements*, Rowman & Littlefield, 2010; (7) L. Ankersmit, *Green Trade and Fair Trade in and with the EU*, CUP, 2017; (8) B. Handjiski, L. Sestovic, *Barriers to Trade in Services in the CEFTA Region*, World Bank, 2011; (9) N. Perdikis. R. Read (eds.), *The WTO and the Regulation of International Trade – Recent Trade Disputes between EU and US*, Edward Elgar Publishing, 2005; (10) D. Popović (ed.), *Free trade agreements and European integration of SEE countries*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, 2018 (у припреми).

Број часова активне наставе	**Теоријска настава:** 30	**Практична настава:** 15

Методе извођења наставе:
Интерактивна настава која обухвата уводно излагање од стране предавача и учешће студента; студенти су обавезни да се припреме за наставу и да учествују у дискусији; поједини студенти могу да спреме усмена излагања од по 15 минута на задату тему; колективне и индивидуалне

консултације.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	**Завршни испит**	поена
активност у току предавања	5	писмени испит	30
практична настава	15	усмени испит	
Колоквијуми	30	.....	
Семинари	20		

MASTER IN EUROPEAN INTEGRATION
(60 ECTS, 120 ECTS)
BOOK OF SUBJECTS

Introduction to the Legal System of the EU

Teachers: Prof. Dr. Branko Rakić, Prof. Dr. Tanasije Marinković

Course status: mandatory

Number of ECTS: 5

Requirements: N/A

Aims of the course:
Acquiring an in-depth knowledge of the constitutional architecture of the EU, as well as the basics of the institutional, legal and judicial system of the EU.

Course result:
At the conclusion of the course student will possess knowledge of sources of law, institutions and judicial system, as well as of basic problems existing in the development of the European Union. Furthermore, the student will be able to independently deal with practical, research and theoretical work in the field of EU law.

Course content:
Theoretical dimension:

1. History of the European idea and integrative processes in Europe following World War II – week one - 3 classes
2. Development of the Communities/Union – week two - 3 classes
3. Principles and identity of the Union – week three - 3 classes
4. European Parliament – week four - 3 classes
5. Council – week five – 3 classes
6. Commission – week six – 3 classes
7. Courts and ombudsman – week seven – 3 classes
8. Sources of the Union Law – week eight – 3 classes
9. Procedure for adopting the Union Law - week nine – 3 classes
10. Effects of the Union Law – week ten – 3 classes
11. Implementation of the Union Law in the member states – week eleven – 2 classes
12. Functions and competencies of the Union courts - week twelve – 2 classes
13. Judicial control of the acts of the Union institutions - week thirteen - 2 classes
14. Judicial control of the acts of the member states and preliminary decision-making of the ECJ –week fourteen - 2 classes
15. Perspectives for further development of the EU – week fifteen -2 classes

Practical dimension:
Analysis of relevant sources and current issues.

Literature:

1. Damian Chalmers, Gareth Davies, Giorgio Monti, *European Union Law*, Cambridge University Press, 2010
2. Paul Craig, Grainne de Burca, *The Evolution of EU Law*, second edition, Oxford University Press 2011.
3. Trevor C. Hartley, *The Foundations of European Union Law*, seventh edition, Oxford University Press 2010.
4. Tanasije Marinković, *The EU Constitutional Law* (textbook in preparation)

Number of lectures – active classes	**Theoretical classes: 30**	**Practical classes : 15**

Instruction method:
Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and student participation, students are required to prepare for the lectures and participate in the discussion; certain students may prepare oral presentations up to 15 minutes of duration on a given topic; collective and individual consultations.

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Exam**	points

Activities during lectures	5	Written exam	
Activities during practical classes	15	Oral exam	30
Tests	30	.....	
Seminar classes	20		

Introduction to the Political System of the EU

Teachers: Prof. Dr. Dragica Vujadinović, Prof. Dr. Miodrag Jovanović

Course status: mandatory

Number of ECTS: 5

Requirements: N/A

Course aims:

Investigation of the structural features of the EU political system, of the nature of the EU political community, of the 'democratic deficit' charge, reassessment of the political legitimacy of the EU and the role of the civil society in solving the legitimacy crisis, the overview of European public space and European gender equality polity and fight against discrimination, analysis of the Euro-zone crisis, as well as the migrant crisis and multicultural challenges, and finally with emphasis on the future potential development of the EU.

Course results :

In-depth knowledge on the political system of the EU, on different views on the question of the democratic foundations of the EU, legitimacy foundations of the institutions, on the role of political parties and media in the creation of the European public space, on the emergence of the European civil society, on the multicultural nature of the EU political community, and on the potential alternative paths of the further EU development as well as values and policy making framework against all forms of discrimination.

Course content:

Theoretical dimension:

1. The Basis of the EU Political System - 3 classes
2. EU as a Political Community – Between Supranationalism and Intergovernmentalism- 3 classes
3. Federal Process and the Principle of Subsidiarity- 3 classes
4. Does EU Suffer from 'Democratic Deficit'? The History of the Charge- 3 classes
5. Does EU Suffer from 'Democratic Deficit'? Institutional Changes- 3 classes
6. The Identity Question – EU *demos* or EU *demoi*? - 3 classes
7. European Citizenship as a Basis of the Political Comunity- 3 classes
8. The EU polity of Gender Equality
9. The Emergence of the European Civil Society – Historical development- 3 classes
10. The Emergence of the European Civil Society – Institutional Aspects- 3 classes
11. European Public Space- 3 classes
12. Political Parties in the EU- 2 classes
13. Legitimacy Dilemmas in the EU – Technocratic Argument- 2 classes
14. Legitimacy Dilemmas in the EU – Liberal-Democratic Argument- 2 classes
15. EU as a Multicultural Political Community- 2 classes
16. The Future of the EU – United States of Europe or EU of 'different speeds'? - 2 classes

Practical dimension:

Analysis of current political institutions and processes

Literature:

1. M. Jovanović, D. Vujadinović, R. Etinski, *Democracy and Human Rights in the EU* (Maribor, Belgrade, 2009)
1. L. Clements et. al., *European Human Rights: Taking a Case under the Convention*, London, 1999.
2. L. Holmes and M. Philomena (eds.), *Citizenship and Identity in Europe*, Ashgate, Aldershot, 1999
3. P. Mahoney et. al. (eds.), *Protecting Human Rights: The European Dimension* (Studies in memory of Rolv Ryssdal), Sec. Ed., Carl Heymanns Verlag KG, Köln, 2000.
4. W. van Gerven, *The European Union – A Polity of States and Peoples*, Hart Publishing, Oxford and Portland, 2005.
5. P. Wagner. ed, *Languages of Civil Society*, Berghahn Books, 2006, 264 p, Volume 1 - European Civil Society
6. J. Keane ed, *Civil Society - Berlin Perespectives*, Berghahn Books, spring 2006. Volume 2 - European Civil

Society
7. R.Bellamy, D. Castiglione, J. Shaw. Ed. *Making European Citizens*, Palgrave McMillan 2006.
8. J. Shaw, *The Transformation of Citizenship in the European Union*, Cambridhge University Press, 2007.
9. S. Fredman Ed. *Discrimination and Human Rights*, Oxford University Press, 2001.
10. M. Haller, *European Integration as an Elite Process? – The Failure of a Dream?*, Routledge 2008.

Number of lectures-active classes	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15

Instruction method:
Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and student participation, students are required to prepare for the lectures and participate in the discussion; contact and individual consultations

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	points	**Final Exam**	points
Activities during lectures	5	Written exam	30
Activities during practical classes	15	Oral exam	
Tests	30	.....	
Seminar classes	20		

Introduction to the Economic System of the EU

Teachers: Prof. Dr. Branko Radulović, Prof. Dr. Tatjana Jovanić, Doc. Dr Milena Djordjević, assist. Nikola Ilić LL.M

Course status: mandatory

Number of ECTS: 5

Requirements: N/A

Aims of the course:
The course focuses on economic aspects of the integration process but incorporating necessary historical, legal as well as policy-making aspects. The course should provide an essential background of economic integrations, linked with the microeconomic aspects of European integration, as well as the main microeconomic policies of the EU.

Course result:
Upon completion of this course, students should:
- be familiar with historical, economic and institutional developments involving the economic integration in the European Union;
- be able to understand complex economic as well as institutional aspects of the European integration process.
- understand the economic theory of customs unions and be familiar with the main features of the EU's internal market;
- critically discuss the economic issues involved in the EU's main economic policy areas;
- understand economic issues of the Economic and Monetary Union in the EU.

Course content:
1. History, Facts and Institutions – 6 classes
   1.1. History
   1.2. Facts, Law, Institutions and Budget
   1.3. Decision Making
2. The Microeconomics of European Integration – 7 classes
   2.1. Essential Microeconomic Tools
   2.2. The Essential Economics of Preferential Liberalization
   2.3. Market Size and Scale Effects
   2.4. Growth Effects and Factor Market Integration
   2.5. Economic Integration, Labor Markets and Migration
3. EU Micro Policies - 7 classes
   3.1. The Common Agricultural Policy
   3.2. EU Competition and State Aid Policy
   3.3. EU Trade Policy
   3.4. EU Regional Policy
4. The Macroeconomics of Monetary Integration – 6 classes
   4.1. Essential facts of Monetary Integration
   4.2. Optimum Currency Areas
5. EU Monetary and Fiscal Policies - 7 classes

5.1. The European Monetary Union
5.2. Fiscal Policy and the Stability Pact
5.3. The Financial Markets and the Euro
5.4. The Eurozone in Crisis

6. Serbia and the EU enlargement – economic aspects – 7 classes
   6.1. Membership criteria
   6.2. What is negotiated?
   6.3. Oversight by the EU institutions
   6.4. Instrument for Pre-Accession Assistance (IPA)

Literature:

The main text which will be used is:

1. R.E. Baldwin and C. Wyplosz, *The Economics of European Integration*, 4th Edition, McGraw-Hill (2012).

This will be supplemented by frequent references to the following:

2. J. Pelkmans, *European Integration –Methods and Economic Analysis*, 3rd Edition, Prentice Hall (2006).
3. P. De Grauwe, *Economics of Monetary Union*, 9 th Edition, Oxford University Press (2012)
4. A.M. El-Agraa The European Union - Economics and Policies, 9 th Edition, Cambridge University Press (2012)
5. A. Panagariya, *EU Preferential Trade Policies and Developing Countries*, World Economy, November 2002, pp. 1415-32.
6. R. McKinnon, *Optimum Currency Areas*, American Economic Review, Vol. 53, 1962, pp. 717–25.

Various reports, papers and other material from EC, ECB, SEIO, and Eurostat data bases.

Because this is very fast changing subject some parts of textbooks are almost always out of date. If needed journal articles will be used. Key journals include: *the Journal of Common Market Studies, Economic Policy, The Journal of European Integration*.

Number of lectures – active classes	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15

Instruction method:

Lectures are the primary means of delivery the course. The practical classes explore how economic theory is applied to European Integration, through problem-based exercises. Private study involves preparing for lectures, practical classes and submitting homework assignments by following-up the reading list and linking it to the material covered in the taught component of the course.

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Exam**	points
Activities during lectures	5	Written Exam	
Midterm Exam - Short essay questions	15	Oral Exam	30
Multiple Choice Test	30		
Assignments	20		

Practical Skills

Teachers: Prof. Dr. Miodrag Jovanović, Doc. Dr. Milena Đorđević

Course status: mandatory

Number of ECTS: 3

Requirements: N/A

Aims of the Course:

The course aims to equip students with basic skills and knowledge on scientific research, use of legal sources on the internet, academic communication and presentation of results, as well as on English terminology which pertains to European integration and capability to use the relevant terminology.

Course results:

Knowledge of English terminology which facilitates the use of literature in the English language, understanding of legal texts and documents in the EU, relevant legal communication in the English language and writing of relevant texts; knowledge and ability to use legal sources on the internet in relation to European integration and acquiring of fundamental practical skills and knowledge on expert and scientific research and presentation of results

Course content:

Theoretical content:
The four-week course will cover the following topics:
I. Research methodology and relevant legal sources – 5 classes
II. Introduction to Legal English related to:

- Foundations of European Integrations, - 5 classes
- EU Business Law, - 5 classes
- Political and Social Rights Terminology, - 5 classes
- International Policy Terminology - 5 classes

III. MA Thesis Writing Guidelines – 5 classes
Practical classes
Document analysis

Literature:

- *Practical skills reader* (including excerpts from International Legal English (Cambridge University Press) and Professional English in Use (Cambridge University Press),
- A *Dictionary of Law*, Oxford University Press, 6th edition 2006.
- *Black's Law Dictionary*, Thomson West, 2006
- Kaplan, *Success with Legal Words The English Vocabulary Guide for International Students and Professionals*, 1998.
- Carole Levitt, Mark E. Rosch, *The Lawyer's Guide to Fact Finding on the Internet*, ABA 2007.
- M. Salter, J. Mason, *Researching and Writing Legal Dissertations*, Longman, 2007.
- *The Bluebook - A Uniform System of Citation*, 18th edition, Harvard Law Review, 2005.
- B. Luey (ed), *Revising your dissertation: advice from leading editors*, Berkeley, 2004.
- K. Turabian, *A Manual for Writers, of Term Papers, Theses, and Dissertations*, Chicago, 1973.
- M.J. Raisch, European Union Law: An Integrated Guide to Electronic and Print Research, http://www.llrx.com /features/eulaw2.htm.

Number of lectures – active classes	**Theoretical classes:** 15	**Practical classes:** 15

Instruction method:
Interactive lectures that include an introductory presentation by the lecturer and student participation, students must prepare for class and participate in discussion, collective and individual consultations.

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-Exam obligations	Points	**Final Exam**	Points
Participation in class	5	Written Exam	30
Practical course (two research tasks)	30		
Homeworks	20		
Seminar Classes	15		

Judicial System of the EU

Teachers: Prof. Dr. Branko Rakić, Prof. Dr. Tanasije Marinković

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Requirements: N/A

Aims of the course:
Acquiring in-depth knowledge in the field of judicial system of the EU.

Course result:
At the conclusion of this course, students will have knowledge of the legal sources and procedures for judicial control of acts of the EU institutions and member states (in instances in which they implement the EU law). Students will be able to deal independently with practical, research and theoretical issues arising from this are of the EU Law. The knowledge and capabilities acquired within the scope of this course prepare them for other master and/or doctoral studies and for the work in the State institutions related to the process of EU integration.

Course content:
Theoretical dimension:

1. General introduction – week one – 3 classes

2. Organization and composition of the EU judiciary – week two - 3 classes
3. Jurisdiction - A General Overview – week three - 3 classes
4. Procedure and Practice – week four – 3 classes
5. Review of legality of Union acts – direct and indirect routes – week five– 3 classes
6. Action for annulment – week six – 3 classes
7. Action for failure to act – week seven – 3 classes
8. The plea of illegality - week eight – 3 classes
9. Preliminary rulings on validity – week nine – 3 classes
10. Action for damages – week ten – 3 classes
11. Review of compliance by Member States - Action for infringement – week eleven – 3 classes
12. Preliminary rulings on interpretation - week twelve –3 classes
13. The role of national courts – week thirteen – 3 classes
14. The European Court of Justice as a law-maker - week fourteen – 3 classes
15. Future of the Union courts – week fifteen – 3 classes

Practical dimension:
Analysis of court decisions, and resolving of hypothetical cases.

Literature:

1. Anthony Arnull, *The European Court of Justice*, second edition, Oxford University Press, 2006.
2. K. Lenaerts, D. Arts, I. Maselis (ed. R. Bray), *Procedural Law of the European Union*, Sweet&Maxwell, London 2006.
3. Karen Alter, *The European Court's Political Power*, Oxford University Press, 2010.

Number of lectures – active classes	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15

Instruction method:
Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and student participation, students are required to prepare for the lectures and participate in the discussion; certain students may prepare oral presentations of up to 15 minutes of duration on a given topic; collective and individual consultations.

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Exam**	points
Activities during lectures	5	Written exam	
Activities during practical classes	15	Oral exam	30
Tests	30	.....	
Seminar classes	20		

EU Private International Law

Teachers: Prof. Dr. Vladimir Pavić, Doc. Dr. Marko Jovanović

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Requirements: N/A

Aims of the course:
Acquiring of in-depth theoretical knowledge in the field of international private law of the EU in the process of harmonization of the laws of Serbia with the EU law and preparing students for studying and applying the sources of EU Private International Law.

Course result:
Upon completion of this course, students should be able to understand the position of Private International Law in the EU legal structure, especially with respect to the interaction between EU Private International Law rules and the rules of third countries. Students should also be able to identify the issues the legal regime of which needs to be harmonized with that in the EU, which is a necessary prerequisite for the accession of Serbia to the EU.

Course content:
Theoretical dimension:

1/2.Introductory issues: history, evolution and basic principles of Private International Law in the context of the EU legal structure – week one and two – 6 classes
3/4.Legal basis and main sources of the Private International Law in the EU– weeks three and four – 6 classes
5/6.Acquis communautaire in the matters of Private International Law – weeks five and six – 6 classes
7/8.Selected sources of the EU Private International Law – weeks seven and eight - 6 classes

9/10.Selected sources of the EU Private International Law –weeks nine and ten – 6 classes
11/12.Selected source of the EU Private International Law –weeks eleven and twelve – 6 classes
13/14.Impact of the emergence of EU Private International Law on global and regional harmonization of Private International Law; Cooperation between EU and third states in the matters of private international law – weeks thirteen and fourteen – 6 classes
15.Current issues relating to the further development of the EU Private International Law - week 15 - 3 classes

Practical Dimension:
Analysis of judicial practice of the European Court of Justice

Literature:

- Bogdan, *Concise Introduction to EU Private International Law*, Groningen 2006
- Mankowski, Magnus (eds), *Brussels I Regulation*, Sellier 2007
- Ferrari, Leible (eds), *Rome I Regulation*, Sellier 2009
- Bariatti, *Cases and Materials on EU Private International Law*, Hart Publishing 2011
- Cadiet, Jeuland, Amrani-Mekki (eds), *Droit processuel civil de l'UE*, Paris 2011
- Kropholler, von Hein, *Europäisches Zivilprozessrecht*, Frankfurt am Main 2011
- Gaudemet-Tallon, *Compétence et exécution des jugements en Europe (Règlement 44/2001, Conventions de Bruxelles (1968) et de Lugano (1988 et 2007))*, 4e édition, Paris 2010
- Nuyts, Watte, *International Civil Litigation in Europe and Relations with Third States*, Brussels 2005

Number of lectures-active classes	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15

Method of Instruction
Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and student participation, students are required to prepare for the lectures and participate in the discussion; seminar classes for small groups for the purpose of in-depth analysis of certain thematic units and defense of seminar papers, certain students may prepare oral presentations with 15 minutes duration on a give topic; contact and individual consultations.

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Exam**	Points
Activities during lectures	5	Written exam	
Activities during practical classes	15	Oral exam	30
Tests	30	.....	
Seminar classes	20		

EU Company Law

Teachers: Prof. Dr. Vuk Radović, Prof. Dr. Tatjana Jevremović Petrović, Doc. Dr. Jelena Lepetić

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Requirement: N/A

Aims of the course:
Acquiring of in-depth theoretical knowledge of the Company law of the EU, of corporate structures and regulations, as well as acquiring of practical skills in this field.

Course results:
The students shall upon completing this course have sound knowledge of the law and practice of the EU in relation to corporations and shall be capable of giving expert opinions on these issues, as well as to undertake further practical and theoretical research in this field.

Course content:

Theoretical dimension:
1.Introduction and sources of EU Company Law – 3 classes
2.Simplification, modernization and digitalization of EU Company Law – 3 classes
3. Freedom of establishment – 3 classes
4. Corporate mobility within EU – 3 classes

5. European company forms – 3 classes
6. System of company registration and notification concept, nullity and validity of obligations – 3 classes
7. Transparency: Disclosure in regard to branches, Disqualifications – 3 classes
8. Capital and financing of companies, Capital requirements and modifications, Alternative system of capital protection – 3 classes
9. Shareholder rights, voting, shareholder identification – 3 classes
10. Independent Directors, Directors' Remuneration – 3 classes
11. Groups of companies – 3 classes
12/13. Mergers, divisions and cross-border reorganizations – 6 classes
14/15. Takeovers – 6 classes

Practical dimension:
Analysis of relevant sources and EU case law

Literature:
Mandatory reading:

- Stefan Grundmann, *European Company Law: Organization, Finance and Capital Markets*, Intersentia, Antwerpen – Oxford, 2012.
- Adriaan Dorresteijn, Tiago Monteiro, Christoph Teichmann, Erik Werlauff, *European Corporate Law*, second edition, Kluwer Law International, Alphen aan den Rijn, 2009.
- Recommended reading:
- Erik Werlauff, *EU-Company Law: Common business law of 28 states*, 2nd edition, DJØF Publishing, Copenhagen, 2003
- K. Hopt & E. Wymeersch, *European Company and Financial Law: European Community Law* – text collection Berlin; New York, Walter de Gruyter, 1994.
- B. Edvards, *EC Company Law*, Oxford:Oxford University Press, 1999.
- K. Hopt & E. Wymeersch, *Capital Markets and Company Law*, Oxford:Oxford University Press, 2003.

Number of lectures-active classes	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15

Instruction method:
Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and student participation, students are required to prepare for the lectures and participate in the discussion; certain students may prepare oral presentations with 15 minutes duration on a give topic; contact and individual consultations.

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Examination**	Points
Activities during lectures	5	Written Exam	
Activities during practical classes	15	Oral Exam	30
Tests	30		
Seminar classes	20		

EU Tax Law

Lecturers: Doc. Dr Svetislav V. Kostić

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Prerequisite: N/A

Course objectives:
Gaining thorough theoretical knowledge on EU Tax Law and understanding of EU efforts to reduce discrepancies between national tax policies, as well as of its fight against tax avoidance. Introducing students to the case law of the European Court of Justice in the field of both direct and indirect taxation.

Course outcome:
Upon completion of this course, students are familiarized with the basic principles of EU Tax Law. Students are equiped for the work on the harmonization of serbian tax law with the law of the EU, for monitoring further development of the EU law, as well as for prictical and doctrinal reserch of this field of law.

Course content:

Lectures

1. Implications of the Treaty on the functioning of the EU (previously EC Treaty) on EU tax law; The effects of the enlargement to the EU on taxation – 1st week – 1 class
2. Tax harmonization as a process; Negative tax integration, i.e. Role of the European Court of Justice in the field of direct taxation – 1st week – 1 class
3. EU State Aid rules in the field of taxation – 1st week – 1 class
4. Direct taxation (I): Parent Subsidiary Directive; Merger directive; Interest and Royalties directive; Savings directive – 1st week – 4 classes
5. Direct taxation (II): Mutual assistance in direct tax matters; Directive on tax dispute resolution mechanisms; Arbitration convention; Anti Tax-Avoidance Directive (ATAD); Common consolidated corporate tax base (CCCTB) – 2nd week – 4 classes
6. Case law of the European Court of Justice in the field of direct taxation – 2nd week – 3 classes
7. Value Added Tax (VAT) – 3rd week – 6 classes
8. Excises; Mutual assistance in indirect tax matters – 4th week – 3 classes
9. Case law of the European Court of Justice in the field of indirect taxation – 4th week – 3 classes

Practical work

Analysis of the relevant sources and current practical issues;

Analysis of the basic mechanisms of tax planning in EU tax law.

Required literature:

3. Marjaana Helminen, *EU Tax Law – Direct Taxation*, IBFD 2018.
4. Ben Terra, Julie Kajus, *A Guide to the European VAT Directives*, IBFD 2018.

Additional literature:

11. Ben Terra, Peter Wattel, *European Tax Law*, Kluwer Law International, Alphen aan den Rijn, 6th edition, 2012.
12. Lang et al, *Introduction to European Tax Law on Direct Taxation*, Linde, Vienna 2016.
13. Selected cases of the European Court of Justice
14. A. A. Knechtle, *Basic Problems in International Fiscal Law*, HFL Publishers Ltd., London 1979.
15. Company taxation in the internal market, European Commission, 2002.
16. Tax policy in the European Union, European Commission, 2000.
17. Fiscal effects of accession in the new Member States, European Commission, 2004.
18. Tax-based EU own resources, European Commission, 2004.
19. Fiscal policy in EMU: rules, discretion and political incentives, European Commission, 2004.
20. M. Gammie, The role of the European Court of Justice in the development of direct taxation in the European Union**,** Q.*C.*,Vol. 57, No. 3/2003.

Number of active lecturing classes	**Lectures:** 30	**Practical work:** 15

Lecturing methods:

Interactive lectures which include introductory lecture given by the lecturer and student participation; students are obliged to be prepared for the lectures and to participate in discussions; students may prepare 15 minutes long oral presentations on the specific topics; collective and individual consultations with lecturers.

Grading (maximum score 100)

Activities during the semester	Points	**Exam**	points
Participating	5	written exam	
Practical work	15	oral exam	30
Tests	30		
Seminars	20		

EU Competition Law and Policy

Teachers: Prof. Dr. Vladimir Pavić, Prof. Dr. Dušan Popović

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Requirements: N/A

Aims of the course:
Acquiring of in-depth theoretical knowledge of Competition Law and Policy of the EU which is lead by the Commission in the field. Introducing the fundamental principles and mechanisms of the EC Policy within the field of competition, its practical application and mutual effects with national politics.

Course results:
Students should upon completing this course have sound knowledge of the Competition Law of the EU and capable of understanding and applying this law, as well as being prepared for further practical and doctoral research in this field.

Course content:
Theoretical dimension:

1. Introduction into the Competition Law and Policy– week one– 3 classes
2. EC Competition Law general notions – week two - 3 classes
3. Agreements, decision and concerted practices of undertakings contrary to Article 101 – week 3 – 3 classes
4. Procedure of the Commission – Regulation 1/2003 – four week – 3 classes
5. Abuse of dominant position – week five – 3 classes
6. Commissions approach against the abuse of dominant position –week six – 3 classes
7. Control of mergers – week seven – 3 classes
8. Procedural aspects of merger control – week eight – 3 classes
9. Special cases –Art. 106– week nine - 3 classes
10. State aid – week ten – 3 classes
11. Procedural aspects of state aid control – week eleven – 3 classes

12./13 Relationship between the Competition Law of the EU and the Competition Law of Serbia – weeks twelve and thirteen – 6 classes

14/15. Current issues on the further development of the Competition Law in the EU and Serbia –weeks fourteen and fifteen - 6 classes

Practical dimension:
Analysis of relevant sources, and the practice of the Commission and Communitarian Courts

Literature:

1. Whish, Baley *Competition Law*, Oxford University Press, England
2. Korah, *An Introductory Guide to EU Competition Law and Practice*, Hart Publishing, England.
3. Holmes and Davey, *A Practical Guide to National Competition Rules across Europe*, Kluwer.
4. Begović, Mijatović (ed.), *New Competition Policy*, , 89 p. Belgrade, 2003 (available in English and Serbian)
5. Fox, Gerard, *EU Competition Law: Cases, Texts and Context*, Edward Elgar, 2017.

Number of lectures-active classes	**Theoretical classes: 30**	**Practical classes: 15**

Instruction method:
Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and student participation, students are required to prepare for the lectures and participate in the discussion; certain students may prepare oral presentations with 15 minutes duration on a given topic; contact and individual consultations.

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Examination**	Points
Activities during lectures	5	Written Exam	30
Activities during practical classes	15	Oral Exam	
Tests	30		
Seminar classes	20		

European Human Rights Law

Teachers: Prof. Dr. Ivana Krstić; Prof. Dr. Tanasije Marinković

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Requirements: N/A

Aims of the course:

Acquiring of theoretical and practical knowledge of the European human rights law. Understanding of the fundamental principles and mechanisms of the protection of the human rights in the EU and its member-states, especially in relation to the case-law of the European Court of Human Rights in Strasbourg. Examining the implementation of the European Convention on Human Rights in the member-states.

Course results:

Students should acquire knowledge of the European human rights law, understand its fundamental principles and mechanisms, and be able to apply it in litigations before the courts or in administrative practice.

Course content:

Theoretical dimension:

1. Human Rights in the EU - week one - three classes.
2. European Convention on Human Rights - week two - three classes.
3. Application of the European Convention on Human Rights - week three - three classes.
4. The Right to Life - week four - three classes.
5. Prohibition of Torture - week five - three classes.
6. Personal Liberty and Security - week six - three classes.
7. Right to Fair Trial and to an Effective Remedy - week seven - three classes.
8. Protection of Private and Family Life - week eight – three classes.
9. Political Rights (part one) – week nine - three classes.
10. Political Rights (part two) – week ten - three classes.
11. Freedom from Discrimination (part one) - weeks eleven -three classes.
12. Freedom from Discrimination (part two) - weeks twelve - three classes.
13. Protection of Property - week thirteen - three classes.
14. Freedom of Movement - week fourteen - three classes.
15. Implementation of the European Human Rights Law in the Member-States - week fifteen - three classes.

Practical dimension:

Analysis of the relevant case-law (*judgments of the ECtHR and ECJ, and a selection of judgmnts of the highest national courts*).

Literature:

- Karen Reid, A Practitioner's Guide to the European Convention on Human Rights, 4th edition, Sweet and Maxwell, 2012.
- Jacobs, White and Ovey, The European Convention on Human Rights, Oxford University Press, 2010.
- Harris, O'Boyle and Warbrick, The Law of the European Convention on Human Rights, Oxford University Press 2009.

Number of lectures-active classes	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15

Instruction method:

Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and student participation; students are required to prepare for the lectures and participate in the discussion; certain students may prepare a presentation; contact and individual consultations

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Examination**	Points
Activities during lectures	5	Written Exam	**30**
Activities during practical classes	15	Oral Exam	
Tests	30		
Seminar classes	20		

Labor and Social Law in the EU - the Human Rights Aspect

Teachers: Prof. Dr. Branko Lubarda, Prof. Dr. Ljubinka Kovačević, Doc. Dr. Filip Bojić

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Requirements: N/A

Aims of the course:

The course covers a wide variety of topics in the field of EU labour and social security law and relevant Council of Europe standards, while human rights are used as a basis for re-evaluating the examined sources of law. The key aim of the course is to acquire in-depth theoretical knowledge of the social components of European integration, as well as protected economic and social rights. Also, one of the focal issues of the course becomes how to create the conditions to effectively exercise first generation human rights and freedoms in the workplace.

Course results:

The course is designed to give a general overview of the concept, principles and aims of European labour law, and understanding of selected regional labour standards. Relevant legal sources and appurtenant case law are examined. Particular emphasis is put on EU labour law and its influence on domestic industrial relations and (individual and collective) labour law systems. The teaching method includes analysis of relevant jurisprudence of ECtHR and CJEU and case studies providing students with an opportunity to apply relevant standards to facts of hypothetical cases. The students are upon completing this course familiar with the protection of social rights in the EU, the relevant judicial practice and shall be capable to work in the field of social legislation, social dialogue, as well as the harmonization of the Serbian law with the EU law.

Course content:

Theoretical dimension:

1. The importance of the European Convention on Human Rights and Freedoms and the European Court of Human Rights – week one - 3 classes
2. Revised European Social Charter – week two - 3 classes
3. Social Rights in the EU law – week three - 3 classes
4. Case law of the European courts on social rights - week four - 3 classes

5./6 European collective agreements and social rights – weeks five and six - 6 classes

7. Equal treatment and non-discrimination – week seven – 3 classes
8. The free movement of workers – week eight – 3 classes

9./10 Employment and flexible forms of employment – weeks nine and ten – 3 classes

11. Social rights and reorganization of companies – week eleven – 3 classes
12. Collective labor law and industrial democracy –week twelve – 3 classes
13. The right to social security as a fundamental social right – week thirteen – 3 classes

14./15 Harmonization of the Serbian law with the social and labor law of the EU – week fourteen and fifteen – 6 classes

Practical dimension:

Analysis of relevant sources and practice

Literature:

- R. Blanpain, *European Labour Law*, Wolters Kluwer, 2012.
- B. Bercusson, *European Labour Law*, Cambridge University Press, 2009.
- Christina Hieβl, *Basics on European Social Law*, Linde, 2012.
- R. Blanpain, F. Hendrickx (eds.), *European Labour Law and Social Security Law*, Codex, Kluwer, 2002.
- Charter of Fundamental Rights of the European Union, OJEC, 2000/C 364/01
- M. Rigaux and J. Rombouts (eds.), *The Essence of Social Dialogue in /South East/ Europe*, Intersentia, Antwerpen - Oxford, 2006.
- *Towards a Modernization of the European Social Model*, N.33/2005, College of Europe.

Number of lectures-active classes	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15

Instruction method:

Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and student participation, students are required to prepare for the lectures and participate in the discussion; certain students may prepare oral presentations with 15 minutes duration on a give topic; contact and individual consultations

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Examination**	Points
Activities during lectures	5	Written Exam	
Activities during practical classes	15	Oral Exam	30
Tests	30		
Seminar classes	20		

EU Environmental Law and Policy

Teachers: Prof. Dr. Mirjana Drenovak Ivanović, Prof . Dr. Bojana Čučković

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Requirements: N/A

Aims of the Course:
Acquiring in-depth knowledge of the theoretical knowledge of the EU environmental policies and laws.

Course results:
Upon completing this course students shall be familiar with the policies and laws of environmental protection in the EU and Serbia. Also the student shall be prepared for legal and expert engagement in this field, either within the State Administration bodies, non-government agencies or private practice, as well as capable of undertaking further research work on this topic.

Course content :
Theoretical dimension:

1. The Development and State of EU Environmental Policy and Law – week one – 3 classes
2. Primary Sources of European Environmental Policy and Law – week two – 3 classes
3. Secondary Sources of EU Environmental Policy and Law – week three – 3 classes
4. Comparative Approach to the Environmental Policy and Law– week four – 3 classes
5. Environmental Governance and Access to Environmental Information– week five – 3 classes
6. Public Participation and the Role of NGOs in Environmental Decision Making – week six - 3 classes
7. Access to Justice in Environmental matters – week seven - 3 classes
8. Environmental Impact Assessment – week eight - 3 classes
9. The IPPC Directive – week nine - 3 classes
10. The European Rules on Genetically Modified Organisms – week ten – 3 classes
11. European Waste Law – week eleven – 3 classes
12. Nature Conservation and Biodiversity – week twelve – 3 classes
13. The Kyoto Protocol and Agenda 21– week thirteen– 3 classes
14. EU Emissions Trading – week fourteen – 3 classes
15. The Convention of Civil Liability caused by Hazardous Activity – week fifteen – 3 classes

Practical dimension:
Analysis of relevant sources and current issues

Literature:

- Course Reader: *EU Environmental Policy and Law* (ed. M. Drenovak Ivanovic), 2018.
- M. Drenovak-Ivanovic, *EU Environmental Law*, Belgrade, 2017.
- L. Krämer, *EU Environmental Law*, Sweet and Maxwell, 2012.
- J. H. Jans, H. H.B. Vedder, *European Environmental Law After Lisbon*, Europa Law Publishing, 2011.
- J. Holder, M. Lee, *Environmental Protection, Law and Policy*, Cambridge University Press, 2007.
- Postiglione, *Global Environmental Governance*, Bruylant, 2010.
- Baxter, *A Theory of Ecological Justice*, Routledge, London - New York, 2005.
- M. Lee, *EU Environmental Law*, Oxford and Portland, 2005.
- T. Hayward, *Constitutional Environmental Rights*, University Press, Oxford, 2005.
- R. Seerden, M. Heldeweg, K. Deketelaere (eds), *Public Environmental Law in the European Union and the United States*, Kluwer Law International, 2002.
- J. Ebbesson (ed), *Access to Justice in Environmental Matters in the EU*, Kluwer Law, Hague, 2002.

Number of lectures-active classes	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15

Instruction method:
Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and student participation, students are

required to prepare for the lectures and participate in the discussion; certain students may prepare oral presentations with 15 minutes duration on a given topic; contact and individual consultations

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Examination**	Points
Activities during lectures	5	Written Exam	
Activities during practical classes	15	Oral Exam	30
Tests	30		
Seminar classes	20		

EU Trade Policy and Law

Teachers: Prof. Dr. Branko Radulović, Doc. Dr. Milena Đorđević, Doc. Dr. Marko Jovanović

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Requirements: N/A

Aims of the course:
Acquiring of in-depth theoretical knowledge on EU Trade Law and Policy.

Course results:
With the completion of this course the student shall possess knowledge of the aims and mechanisms of the EU Trade Law and Policy, both internal and external, processes of forming this policy, as well as the main characteristics of trade relations between EU and third countries.

Course content:
Theoretical dimension:

1. Introduction to the EU trade law and policy -3 classes
2. Origins, development and goals of EU Trade Law and Policy-3 classes
3. Economic aspects of EU Trade Law and Policy-3 classes
4. Competences of EU institutions in the matters of trade law and policy-3 classes
5. INTERNAL ASPECTS OF EU TRADE LAW AND POLICY-3 classes
6. Origins, development and functioning of the EU Internal Market-3 classes
7. Trade aspects of Four Freedoms in the EU-3 classes
8. Impact of EU Customs Law on internal aspects of EU Trade Law and Policy-3 classes
9. EXTERNAL ASPECTS OF EU TRADE LAW AND POLICY-3 classes
10. Relation between EU Trade Law and Policy and the rules of the World Trade Organization-3 classes
11. Measures of protection of the EU Internal Market-3 classes
12. External dimension of EU Customs Law-3 classes
13. Legal regime of foreign direct investment in the EU-3 classes

14/15. General characteristics of trade relations between EU and third countries-6 classes

Practical dimension:
Analysis of jurisprudence of European Court of Justice and WTO Dispute Settlement Body

Literature:
M. Artis, F. Nuxson, and N. Lee. (eds.), *The Economics of the European Union: Policy and Analyses*, Oxford: Oxford University Press, 2001; R. Baldwin. and Ch. Wyplosz, *The Economics of European Integration*, London: The McGraw-Hill Compnies, 2004; Barnard, C., *The Substantive Law of the EU. The Four Freedoms*, Oxford University Press, latest edition; Druesne, Gerard, *Droit de l'Union européenne et politiques communautaires*, PUF, Paris, 2002 ; Pelkmans Jacques, Hanf Dominik, Chang Michele, *The EU Internal Market in Comparative Perspective*, Peter Lang, Brugges, 2008 ; Davies Gareth, *European Union Internal Market*, Routledge-Cavendish, 2003; Shuibhne Niamh Nic, *Regulating the Internal Market*, Edward Elgar, 2006; Laurence W. Gormley, *EU Law of Free Movement of Goods and Customs Union*, Oxford University Press, 2009; Raj Bhala, *Modern GATT Law – A Treatise on General Agreement on Tarrifs and Trade*, London 2005; Massimo Fabio, *Customs Law of the European Union*, Kluwer 2010; Matshushita, Schoenbaum, Mavroids, *The World Trade Organization, Law, Practice and Policy*, Oxford University Press 2006; Muchlinski, Ortino, Schreuer, *The Oxford Handbook of International*

Investment Law, Oxford University Press 2008; Folsom, Gordon, Spanogle, *International Trade and Investment*, West Group, 2000; Van den Bossche, *The Law and Policy of the World Trade Organization*, Cambridge University Press 2008; J. Jackson, *The World Trading System*, The MIT Press, Cambridge Massachusetts, 2002			
Number of lectures-active classes	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15	
Instruction method: Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and student participation, students are required to prepare for the lectures and participate in the discussion; certain students may prepare oral presentations with 15 minutes duration on a give topic; contact and individual consultations			
Grading system (maximum number of points 100)			
Pre-exam obligations	Points	**Final Examination**	Points
Activities during lectures	5	Final exam	30
Activities during practical classes	15		
Tests	20		
Student papers and presentations	30		

EU Securities Law

Teachers: Prof. Dr. Vuk Radović, Prof. Dr. Tatjana Jevremović Petrović, Prof. Dr. Mirjana Radović

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Requirement: N/A

Aims of the course:

Acquiring of in-depth theoretical knowledge of the EU Law on Securities and Regulated Market, as well as acquiring of practical skills in this field. The course examines the EC's system of securities and investment services market regulation. Its aim is to consolidate and assess critically those EC rules which address the securities and investment-services markets and their participants, including issuers, investors, investment firms, trading markets, and collective-investment schemes.

Course results:

The students shall upon completing this course have sound knowledge of the law and practice of the EU in relation to securities market and shall be capable of giving expert opinions on these issues, as well as to undertake further practical and theoretical research in this field. More specifically, the students shall acquire insight into the most important EC securities regulation, such as: the Prospectus Directive, the Market Abuse Directive, the Transparency Directive, the Markets in Financial Instruments Directive (MiFID), the Investor Compensation Scheme Directive, and the Undertakings for Collective Investment in Transferable Securities (UCITS) Directive. In addition, the students shall develop understanding of the EC regulatory process in this field.

Course content:

Theoretical dimension:

1. EU Securities Law: Overview and introduction to terminology (3 classes)
2. Building of an integrated EU Securities Market (3 classes)
3. The Lamfalussy process (3 classes)
4. An alternative model: a pan-European Securities Regulatory (and Supervisory) Agency (3 classes)
5. Investment Services and Regulated Markets – MiFID with implementing Directive and implementing Regulation and Investor Compensation Scheme Directive (6 classes)
6. Disclosure and EU Investor Protection (6 classes)
7. Prospectus for the Public Offering of Securities (3 classes)
8. Transparency Directive, periodic reporting requirements and disclosure of major holdings (3 classes)
9. Institutional supervision of issuer disclosure within the EU (3 classes)

10-11. The Market Abuse Directive (6 classes)

12-13. UCITS Directive – collective-investment schemes – 3 classes

14-15. Collective securities actors (CESR – Committee of European Securities Regulators, ESMA – European Securities and Markets Authority) (3 classes)

Practical dimension:

Analysis of relevant sources and case law

Literature:

Mandatory reading:

- Niamh Moloney, *EC Securities Regulation*, Oxford University Press, Oxford, 2008

Recommended reading:

- Eilis Ferran, *Building an EU Securities Market*, Cambridge University Press, 2004.
- Pierre Schammo, *EU Prospectus Law*, Cambridge University Press, 2011.
- Niamh Moloney, *How to protect Investors*, Cambridge University Press, 2010.
- Dirk Van Gerven, *Prospectus for the Public Offering of Securities in Europe",* Volume I & II, Cambridge University Press, 2008, 2009.
- Alexandre Lamfalussy, *Reflections on the Regulation of European Securities Markets*, SUERF Study, Vienna, 2001.
- Stefan Grundmann, *European Company Law: Organization, Finance and Capital Markets*, Intersentia, Antwerpen – Oxford, 2007
- K. Hopt & E. Wymeersch, *European Company and Financial Law: European Community Law* – text collection Berlin; New York, Walter de Gruyter, 1994.
- K. Hopt & E. Wymeersch, *Capital Markets and Company Law*, Oxford:Oxford University Press, 2003.

Number of lectures-active classes	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15

Instruction method:
Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and student participation, students are required to prepare for the lectures and participate in the discussion; certain students may prepare oral presentations with 15 minutes duration on a give topic; contact and individual consultations.

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Examination**	Points
Activities during lectures	5	Written Exam	
Activities during practical classes	15	Oral Exam	30
Tests	30		
Seminar classes	20		

International Relations of the EU

Teachers: Prof. Dr. Branko Rakić, Prof. Dr. Bojan Milisavljević, Prof. Dr. Aleksandar Gajić, Prof. Dr. Bojana Čučković, Prof. Dr. Maja Lukić

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Requirement: N/A

Aims of the course:
Acquiring of in-depth theoretical knowledge on the previous second EU pillar, competences of the EU in the field of foreign and security policy, manner of decision-making at the level of the EU in this field, and the practices pertaining to concluding international agreements.

Course results:
The students shall upon completing this course be familiar with the institutions and competences of the EU in the field of common foreign and security policy, for following the development of this competence of the EU, knowledge of the practices pertaining to the conclusion of international agreements, knowledge of the influence of this policy on the States which are not members of the EU. They shall have ability to undertake practical and doctoral research of this law.

Course content:
Theoretical dimension:

1. The EU in Globalized World - An international actor with attributed powers: the scope of competence; express and implied powers - week one - 3 classes
2. The Dynamics of the European integrations: an attempt to create a European Defence Policy – week two – 3 classes
3. The Constitutional Foundations of EU Foreign Relations Law: Institutional Framework for External Action – week three - 3 classes
4. The EU and International Law I: the autonomy of the legal order; hierarchy of norms – week four – 3 classes
5. The EU and International Law II: Targeted Sanctions related to Terrorism on the EU level; individual rights – week five – 3 classes
6. Mixed Agreements and the new ways of sharing competence – week six - 3 classes
7. The emergence of the CFSP and ESDP – week seven – 3 classes

8. Security and Defence in the EU – week eight – 3 classes
9. The Lisbon Treaty and the New EU's External Relations – week nine - 3 classes
10. The role of the Court of Justice in EU external policy – week ten – 3 classes
11. EU Relations with NATO – week eleven - 3 classes
12. The Lisbon Treaty and EU International Relations; the European External Action Service – week twelve - 3 classes
13. The European Neighbourhood Policy – week thirteen - 3 classes
14./15. The Anatomy of EU Foreign Policy and Current Issues in EU External Relations Law – weeks fourteen and fifteen – 6 classes

Practical dimension

Analysis of relevant resources and current practical issues.

Literature:

1. P. Craig, G. de Búrca, *EU Law, Text, Cases, and Materials*, 5th edition, OUP, Oxford - New York 2011.
2. G. Majone, *Europe as the Would-Be World Power: the EU at Fifty*, CUP, Cambridge - New York 2009.
3. M. Cremona, "External Relations and External Competence of the European Union: The Emergence of an Integrated Policy", *The Evolution of EU Law* (eds. P. Craig, G. de Búrca), 2nd edition, OUP, Oxford - New York 2011.
4. M. Cremona, "EC Competence, 'Smart Sanctions' and the *Kadi* Case", *Yearbook of European Law* 28/2009, 559-592.
5. F. Cameron, *An introduction to European Foreign Policy*, Routledge, 2012.
6. R. Dannreuther and Roland, *EU Foreign and Security Policy: The Regional Context*, 2003.
7. M. E. Smith, *Europe's Foreign and Security Policy, The Institutionalization of Cooperation*, Series: Themes in European Governance, Cambridge University Press, 2003.
8. Rosas, "Mixed Union – Mixed Agreements", *International Law Aspects of the European Union*, (ed. M. Koskenniemi), Kluwer Law International 1998, 125-148.
9. Selected cases of the European Court of Justice.

Number of lectures-active classes	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15

Instruction method:

Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and student participation, students are required to prepare for the lectures and participate in the discussion; certain students may prepare oral presentations with 15 minutes duration on a give topic; contact and individual consultations.

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Examination**	Points
Activities during lectures	5	Written Exam	
Activities during practical classes	15	Oral Exam	30
Tests	30		
Seminar classes	20		

Geopolitical Perspectives and Consequences of the EU Enlargement

Teachers: Prof. Dr. Marko Davinić, Doc. Dr. Miloš Jovanović

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Requirements: N/A

Aims of the course:

Acquiring fundamental knowledge of the legal and political aspects of the enlargement of the EU.

Course results:

In-depth knowledge of the EU enlargement conditions and proceedings, as well as the ability to analyze geopolitical consequences of this process.

Course content:

Theoretical dimension:

1. EU Enlargement and Membership Conditionality – 3 classes

2. Consequences of EU Enlargement on the Western Europe– 3 classes
3. Consequences of EU Enlargement on the Central and Eastern Europe– 3 classes
4. Russia and EU Enlargement (including in-between lands: Ukraine and Belarus) – 3 classes
5. Turkey's Integration in the EU (Europe and Islam) – 3 classes
6. Integration of Western Balkans into EU– 3 classes
7. EU Enlargement and Transatlantic Relations– 3 classes
8. European Neighborhood Policy and EU Energy Security– 3 classes
9. Ethnic Minorities and EU Enlargement– 3 classes
10-11. European Civilizing Process– 6 classes
12-13. Challenges of EU Enlargement– 6 classes
14-15. EU in 2030– 6 classes

Practical dimension:
Document analysis

Literature:

1. E. Brimmer, S. Frohlich (eds.), *Strategic Implications of European Union Enlargement, Center for Transatlantic Relations*, Johns Hopkins University, 2005.
2. F. Bindi, I. Angelescu (eds.), *Frontiers of Europe: A Transatlantic Problem*?, Brookings Institution Press, 2011.
3. 3. D. Benjamin (ed.), Europe 2030, Brookings Institution Press, 2010.

Number of lectures-active classes	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15

Instruction method:
Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and student participation; students are required to be prepared for the lectures and to participate in the discussion; students may prepare oral presentations; individual consultations.

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Examination**	points
Activities during lectures	25	Written Exam	50
Activities during practical classes	25		

Common Agricultural Policy of the EU

Teachers: Prof. Dr. Branko Rakić, Prof. Dr Bojan Milisavljević, Prof. Dr. Branko Radulović, Prof. Dr. Maja Lukić

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Requirement: N/A

Aims of the course:
Acquiring of in-depth theoretical knowledge on the sources, and the subject matter of the EU Common Agricultural Policy (CAP), as well as on the concept of that policy and its aims, organization of the common agricultural market, regulation of trade in agricultural products with third countries, reforms of CAP, the "Agenda 2000" set of measures, the relationship between WTO and EU agricultural policy, modes of financing of the CAP and of rural development within the EU, as well as on perspectives for future policy evolution following the "Reform 2013".

Course results:
Upon completion of this course, the students shall be familiar with the sources, and the subject matter of the EU Common Agricultural Policy (CAP), as well as with the concept of that policy and its aims. The students shall also be capable of monitoring the development and reforms of the CAP, and shall be able to discuss the degree to which the aims of the CAP, as defined in the Treaty of Rome, have been attained so far, as well as whether such aims remain to be relevant in 21 century. The students shall be able to analyze the principal factors that are in effect at the international, European and member state levels in this area, and shall understand the impact of WTO on the CAP, as well as on the internationalization of the CAP. They shall have ability to undertake practical and doctoral research in this area of law.

Course content:
Theoretical dimension:

1. Introduction: Foundations and history of CAP - week one - 3 classes
2. CAP from 1960 until 1980: a policy aiming at integrating agriculture into modern European economy – week two – 3 classes
3. Mac Sharry reforms and GATT agreements: a new face of CAP – week three - 3 classes
4. Agenda 2000: reform of CAP and EU enlargement; The 2003 reform – week four – 3 classes
5. Legal environment and mechanisms of CAP; Institutional functioning of CAP – week five – 3 classes
6. The single agricultural market; Agriculture and agricultural products – week six - 3 classes
7. Agriculture in a single EU with 27 member countries – week seven – 3 classes
8. Common agricultural policy and its simplification – week eight – 3 classes
9. Common organization of markets in the agricultural sector – week nine - 3 classes
10. Financing of CAP – week ten – 3 classes
11. Common organization of the markets at the time of reform – week eleven - 3 classes
12. Future of CAP – week twelve - 3 classes
13. EU enlargement and CAP – week thirteen - 3 classes
14./15 .– International Agricultural trade and WTO; Balance of CAP reforms and CAP and its deficiencies - weeks fourteen and fifteen – 6 classes

Practical dimension

Analysis of relevant resources and current practical issues.

Literature:

1. C. Howarth, A. Kullmann, P. Swidlicki, "More for Less: Making the EU's farm policy work for growth and the environment", Open Europe 2012.
2. Garzon, *Reforming the Common Agricultural Policy*, Palgrave Macmillan, 2007.
3. R. Ackrill, *The Common Agricultural Policy*, Palgrave Macmillan, 1997.
4. Selected Internet Sites: European Union Agriculture Directorate General, EU Enlargement Directorate General, WTO, OECD.
5. Selected cases of the European Court of Justice.

Number of lectures-active classes	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15

Instruction method:

Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and student participation, students are required to prepare for the lectures and participate in the discussion; certain students may prepare oral presentations with 15 minutes duration on a give topic; contact and individual consultations.

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Examination**	Points
Activities during lectures	5	Written Exam	
Activities during practical classes	15	Oral Exam	30
Tests	30		
Seminar classes	20		

EU Immigration and Asylum Policy

Teachers: Prof. Dr. Ivana Krstić, Prof. Dr. Marko Davinić, Prof. Dr. Bojana Čučković, Prof. dr Maja Lukić Radović

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Requirements: N/A

Aims of the course:

This course deals with migration and asylum law and policies in the EU. The aims of the course are: to provide an overview of key legal principles and relevant legislation in the area of asylum in Europe, to examine the development and provide analyses of relevant international and domestic jurisprudence, to pay attention to misuse of certain institutes such as the “safe third country” concept, and to encourage critical analytical thinking among students to question different migration policies.

Course results:

The course is designed to provide students with understanding of the reasons for migration and causes it has on the enlargement in the EU. Students should acquire knowledge of the relevant sources, case-law and application of asylum law in the EU. The course should raise critical thinking among students, ability to recognize misuse of different institutes, the value of human rights approach in this sensitive matter, and their capability of handling jobs related to the application of this law and its further research.

Course content:

Theoretical dimension:

1. Definition of migration and historical overview of the right to asylum– week one - 3 classes
2. Causes for migration and its impact on enlargement- week two - 3 classes
3. The refugee definition and cases falling outside the existing refugee status - week three - 3 classes
4. Extraterritorial asylum under the EU Law-week four - 3 classes
1. 5 Migration, human rights and protection.– week five - 3 classes
5. Migrants' rights: the European normative framework – week six - 3 classes
6. Migration procedure in the EU - week seven – 3 classes
7. The safe third country– week eight – 3 classes
8. Detention and deportation– week nine- 3 classes
9. Refugee protection and the reach of the *non-refoulement* principle - week ten- 3 classes
10. Migration policy and EU external relations –week eleven – 3 classes
11. Irregular migration in Europe - week twelve - 3 classes
12. The integration of third country nationals in the EU legal system –week thirteen – 3 classes
13. Asylum law in Serbia – week fourteen - 3 classes
14. The impact of the Lisbon Treaty and the future of the asylum *Acquis* - 3 classes

Practical dimension:

Analysis of the relevant case-law and politics on asylum in the EU.

Literature:

- F. A.N.J. Goudappel, *The Future of Asylum in the European Union: Problems, proposals and human rights*,T.M.C. Asser Press, 2011;
- S. Peers (ed.), *EU Immigration and Asylum Law: Text and Commentary (Immigration and Asylum Law and Policy in Europe*, Martinus Nijhoff, 2012;
- T. Gammeltoft-Hansen, *Access to Asylum: International Refugee Law and the Globalisation of Migration Control*, Cambridge University Press, 2011;
- G. Clayton, *Textbook on Immigration and Asylum Law*, Oxford University Press, 4th. ed., 2010;
- M. den Heijer, *Europe and Extraterritorial Asylum*, Hart Publishing, March 2012.

Number of lectures-active classes	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15

Instruction method:

Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and student participation, students are required to prepare for the lectures and participate in the discussion; certain students may prepare a presentation, contact and individual consultations

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Examination**	Points
Activities during lectures	5	Written Exam	
Activities during practical classes	15	Oral Exam	30
Tests	30		
Seminar classes	20		

Accession of Serbia to the EU

Teachers: Prof. Dr. Bojan Milisavljević, Prof. Dr. Aleksandar Gajić, Assist. Marija Vlajković, LL.M

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Requirement: N/A

Aims of the course:

Acquiring of in-depth knowledge and abilities of understanding and critical analysis of the process of Republic of Serbia integration in the European Union.

Course results:

The students shall upon completing this course be able to understand and conduct critical analysis of the process of accession of the Republic of Serbia to the European Union.

Course content:

Theoretical dimension:

1. EU Enlargement Policy. Copenhagen criteria. Accession procedure (3 classes)
2. Relations between the Republic of Serbia and the European Union. (3 classes)
3. Political criteria for Membership and Republic of Serbia (3 classes)
4. Rule of Law as a membership criteria and Republic of Serbia (3 classes)
5. Economic criteria for membership and Republic of Serbia (3 classes)
6. Republic of Serbia capacity to take on the obligations of membership (3 classes),
7. Multilateral economic dialogue with the Commission and the EU Member States (3 classes).
8. Instruments of Pre-accession assistance (3 classes)
9. Visa Liberalization and readmission agreement (3 classes)
10. Regional cooperation and good neighbourly relations (3 classes)

11/12. Cooperation with the International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia. Serbia's policy regarding the International Criminal Court and EU's guiding principles and the EU Common Positions on the integritz of Rome Statute.(6 classes)

13. The question of the status of Kosovo and Metochia and accession of Serbia to the EU.(3 classes)

14/15. Concluding considerations: Problems and challenges of the Republic of Serbia in the process of accession to the EU. (6 classes)

Practical dimension

Analysis of relevant resources and current practical issues;

Literature:

- Enlargement Strategy and main Challenges 2012-2013 –Communication from the Commission to the European Parliament and the Council, Brussels, 10. October 2012.
- Stabilisation and Association Agreement between the European Communities and their Member States of the One Part, and the Republic of Serbia, of the Other Part.
- Commission Opinion on Serbia's application form membership of the European Union (2011)
- National Programe for the Integration of Serbia in the European Union for period 2008-2012
- Serbia 2012 (actual) Progress Report, Communication from the Commission to the European Parliament and the Council, Brussels 2012.
- Б. Кошутић, Б. Ракић, Б. Милисављевић, *Увод у право Европске уније*, Београд 2012 (стр.88-118, 166-178)

Number of lectures-active classes	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15

Instruction method:

Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and student participation, students are required to prepare for the lectures and participate in the discussion; certain students may prepare oral presentations with 15 minutes duration on a give topic; contact and individual consultations.

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Examination**	Points
Activities during lectures	5	Written Exam	
Activities during practical classes	15	Oral Exam	30
Tests	30		
Seminar classes	20		

Free Trade Agreements and European Integration of SEE Countries

Teachers: Prof. Dr. Dušan Popović, Prof. Dr. Tatjana Jevremović Petrović, Prof. Dr. Mirjana Radović, Doc. Dr. Marko Jovanović

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Requirements: N/A

Aims of the Course:

The course focuses on the analysis of EU and CEFTA rules from the perspective of an EU candidate country. The course aims at explaining to the students the legal implications of participation of SEE countries in the Stabilization and Association Process and CEFTA. The students will acquire in-depth knowledge of all relevant provisions of free trade agreements which are already in force and which affect the businesses in SEE countries.

Course results:

The students shall have sound knowledge on relevant provisions of Stabilization and Association Agreements and

CEFTA Agreement, as well as the ability to understand the process of harmonization of national undertaken as a consequence of the signing of these free trade agreements. The contents of the course will have significant practical value to students aiming at working in private businesses or public administration following the completion of the studies. The students will also be able to continue to be involved in further research work in this field.

Course content:

Theoretical dimension:

1. Institutional framework of trade liberalization in SEE countries – 6 classes
2. Concept of free movement of goods in free trade agreements that bind the SEE countries – 8 classes
3. Protection of competition under SAAs and CEFTA – 8 classes
4. Right of establishment and free movement of services – 6 classes
5. The law and economics of industrial policy – 6 classes
6. Free movement of capital and payments between EU and SEE countries – 6 classes

Practical dimension:

Analysis of relevant case law and hypothetical cases.

Literature:

(1) R. Baldwin, Ch. Wyplosz, *The Economics of European Integration*, McGraw-Hill, 2009; (2) C. Barnard, *The Substantive Law of the EU – The Four Freedoms*, OUP, 2010; (3) N. Emiliou, D. O'Keeffe (eds.), *The European Union and World Trade Law*, 1996; (4) M. Fabio, *Customs Law of the EU*, Wolters Kluwer 2010; (5) L. Gormley, *EU Law of Free Movement of Goods and Customs Union*, OUP 2009; (6) D. Lynch, *Trade and Globalization: An Introduction to Regional Trade Agreements*, Rowman & Littlefield, 2010; (7) L. Ankersmit, *Green Trade and Fair Trade in and with the EU*, CUP, 2017; (8) B. Handjiski, L. Sestovic, *Barriers to Trade in Services in the CEFTA Region*, World Bank, 2011; (9) N. Perdikis. R. Read (eds.), *The WTO and the Regulation of International Trade – Recent Trade Disputes between EU and US*, Edward Elgar Publishing, 2005; (10) D. Popović (ed.), *Free trade agreements and European integration of SEE countries*, Pravni fakultet Univerziteta u Beogradu, 2018 (upcoming).

Number of lectures-active classes	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15

Instruction method:

Interactive lectures which encompass introductory presentation by the lecturer and students' participation. Students are required to prepare for the lectures and participate in the discussion. Certain students may prepare oral presentations with 15 minutes duration on a given topic. Contact and individual consultations.

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Examination**	Points
Activities during lectures	5	Written Exam	30
Activities during practical classes	15	Oral Exam	
Tests	30		
Seminar classes	20		

European Private Law

Teachers: Prof. Dr. Marija Karanikić Mirić, Prof. Dr. Tatjana Jovanić, Doc. Dr. Milena Đorđević, Assist. Miloš Vukotić LL.M

Course status: elective

Number of ECTS: 8

Requirements: N/A

Aims of the course:

This course deals with selected questions of private law in a comparative European perspective. The aim of the course is to provide an insight into the complex relationship between national legal traditions and the unification and harmonization of European private law. The course will also strive towards an understanding of the differences and similarities between national legal systems in Europe.

Students will discuss selected issues of private law in order to understand different approaches of particular national legal systems, but also the common core which may be found in the basic principles of European private law. Fundamental questions of European private law will be addressed within their wider context, taking into account the historical development of European law, and of the national legal traditions.

Students will analyse model rules which are based on the common European tradition of private law, such as the Principles of European Contract Law, the Principles of European Tort Law and the Draft Common Frame of Reference. Students will also discuss legislative initiatives of the European Union which are aimed at unification of European Private Law.

The course will cover the core areas of European private law, the law of contracts and the law of torts. The course will also cover European consumer law, which has had a profound influence on contract law in Europe, as well as the fundamental questions of unification of European law. Special emphasis will be placed on mechanisms of unification and the role of the European Union in the area of private law. The legal, cultural and political obstacles on the way to a unified European private law will also be discussed.

Course result:

Students will acquire understanding of the complex structure of private law in Europe, which has been developed under the influence of national legal traditions on the one hand, and harmonization of the European law on the other.
Students will acquire fundamental knowledge about the mechanisms of legal unification and harmonization.
Students will acquire basic understanding of the most important differences and crucial similarities between European legal traditions.
Students will be able to critically analyse future developments of the structure and content of different fields of private law in Europe.
Knowledge acquired in this course will enable students to undertake independent research in the field of European private law. It will provide a foundation for an in-depth study of particular issues or topics of European private law.

Course content:

1. European legal tradition
2. Harmonization of private law in Europe 1
3. Harmonization of private law in Europe 2
4. Formation of contract
5. Precontractual information duties and defects of consent
6. Breach of contract and contractual liability for damage
7. Functions of tort law, Relationship between tort law and other areas of private law
8. Damage and causation
9. Fault-based liability and strict liability
10. Damage and damages
11. Consumer contract law
12. Unification of European Private Law

Literature:

Mandatory reader based on:

- Reinhard Zimmermann, *The Law of Obligations: Roman Foundations of the Civilian Tradition*, Oxford University Press 1996.
- Basil Markesinis, Hannes Unberath, Angus Johnston, *The German Law of Contract*, Hart Publishing 2006.
- Ruth Sefton-Green (ed.), *Mistake, Fraud and Duties to Inform in European Contract Law*, Cambridge University Press 2005.
- Paolisa Nebbia, *Unfair Contract Terms in European Law: A Study in Comparative and EC Law*, Hart Publishing 2007.
- Bénédicte Fauvarque-Cosson, Denis Mazeaud (eds.), *European Contract Law Materials for a Common Frame of Reference: Terminology, Guiding Principles, Model Rules*, Sellier 2008.
- Christian Twigg-Flesner (ed.), *Research Handbook on EU Consumer and Contract Law*, Edward Elgar Publishing 2016.
- Javier Plaza Penadés, Luz M. Martínez Velencoso (eds.), *European Perspectives on the Common European Sales Law*, Springer 2015.
- Lucinda Miller, *The Emergence of EU Contract Law*, Oxford University Press 2011.
- Stefan Vogenauer, Stephen Weatherill (eds.), *The Harmonisation of European Contract Law: Implications for European Private Laws, Business and Legal Practice*, Hart Publishing, 2006.
- C. C. Van Dam, *European Tort Law*, Oxford University Press 2013.
- Helmut Koziol (ed.), *Basic Questions of Tort Law from a Comparative Perspective*, Jan Sramek Verlag 2015.
- European Group on Tort Law, *Principles of European Tort Law: Text and Commentary*, Springer 2005.
- Geert van Calster, *European Private International Law*, Hart Publishing 2016.
- Norbert Reich, Hans-Wolfgang Micklitz, Peter Rott, Klaus Tonner, *European Consumer Law*, Intersentia 2014.

Number of lectures:	**Theoretical classes:** 30	**Practical classes:** 15

Instruction method: Lectures and practical classes

Grading system (maximum number of points 100)

Pre-exam obligations	Points	**Final Exam**	Points
Activities during lectures	10	Open book exam	60
Activities during practical classes	10		
Tests	20		
Seminar classes			